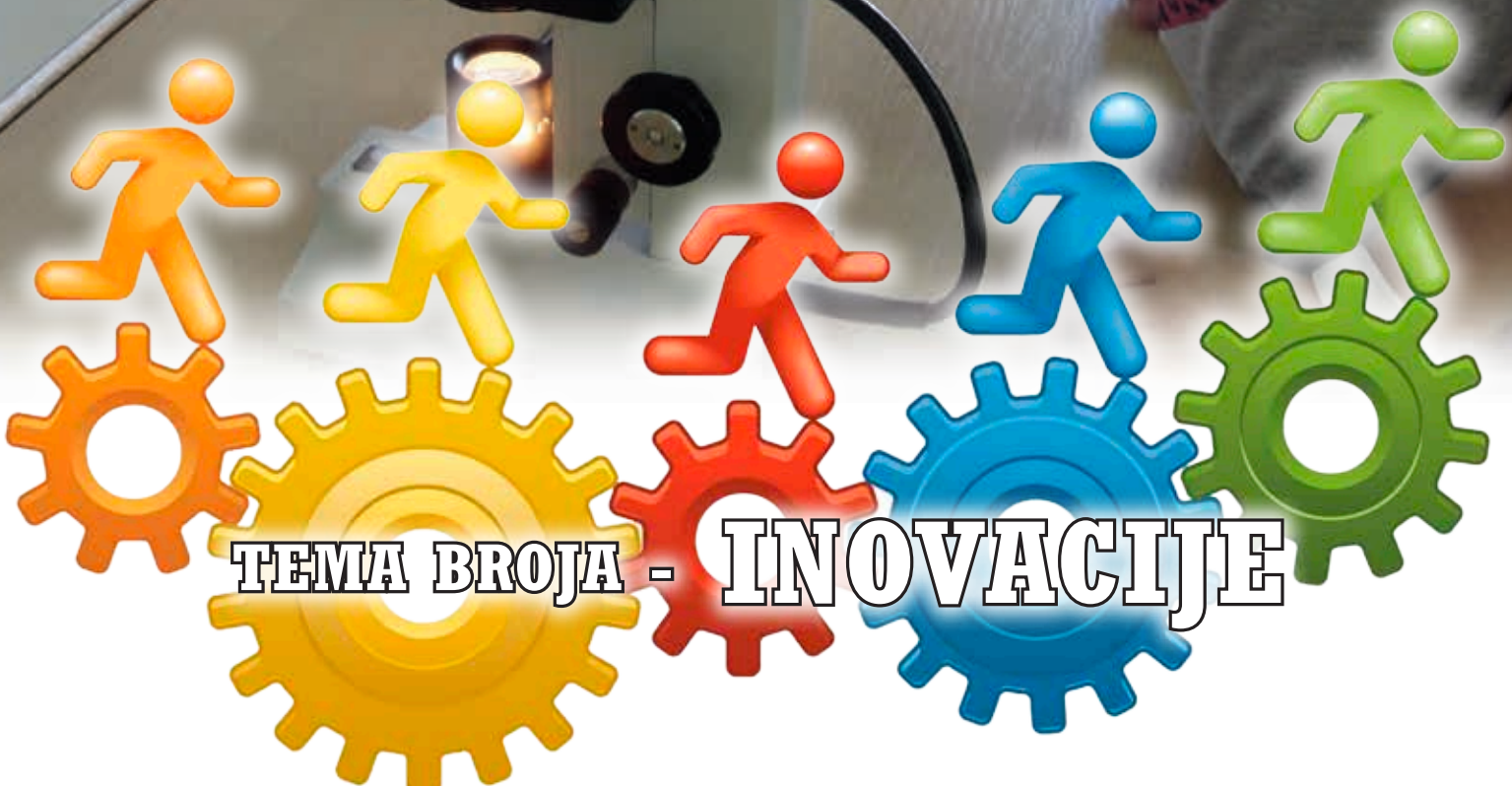




**List učenika Osnovne škole Grabrik  
Šk. god. 2013./2014., Karlovac, veljača 2014., broj 19**



**TEMA BROJA - INOVACIJE**



## TKO ČITA NE SKITA



Tko čita nek zna,  
Da je knjiga najbolja.



Tko čitati voli,  
Neka se za knjigu moli.



TREBALA  
BIH POČETI  
ČITATI KNJIGE  
O BALETU.

Tko čitati hoće,  
Sretan je kao u proljeće.

Čitanje nije lažno,  
Ono je zapravo jako važno.

Ako čitamo mi,  
Čitaj i ti.

Ako čitaš bajke i basne,  
Priče će ti biti jasne.

Ako ti je čitanje jako drago,  
Onda znaj da su knjige **NAJVEĆE BLAGO**.

IMAM JOŠ  
TRI STRANICE  
DO KRAJA  
KNJIGE.

Nela Vujnović, 4.d





## S A D R Ž A J

<b>RAD S DJECOM - UŽIVANJE</b>	4
<b>GOSPODAR MUNJA</b>	8
<b>INOVATORI U PROŠLOSTI</b>	9
<b>ZNANSTVENA SRIJEDA</b>	10
<b>NEKA BUDE VODA</b>	11
<b>IN GENIOUS I U NAŠOJ ŠKOLI</b>	12
<b>VEČER MATEMATIKE</b>	13
<b>URBANO SVJETSKO ČUDO</b>	14
<b>UPORNOST SE UVIJEK ISPLATI</b>	19
<b>LJETNA ŠKOLA GLAGOLJICE</b>	19
<b>ZAŠTO ČITATI</b>	20
<b>RAD U SKUPINAMA - KORIST ILI ...</b>	21
<b>ŠTO JUŽNIJE, TO VESELIJE</b>	22
<b>TAJNI DNEVNIK FRANKE AMANČIĆ</b>	23
<b>ENO TREE PLANTING DAY</b>	24
<b>ZDRAVA PREHRANA U ŠKOLSKIM JELOVNICIMA</b>	24
<b>RAZGLEDNICA</b>	25
<b>HUMANITARNE AKCIJE U NAŠOJ ŠKOLI</b>	25
<b>U ZDRAVOM TIJELU ZDRAV DUH</b>	26
<b>LINO VIŠEBOJAC</b>	27
<b>POZNATI SPORTAŠI - GOSTI LINO VIŠEBOJCA</b>	28
<b>MOJ UZOR - USAIN BOLT</b>	28
<b>GRADSKA SPORTSKA NATJECANJA OSNOVNIH ŠKOLA</b>	29
<b>KOŠARKA NIJE NASTALA SLUČAJNO</b>	29
<b>MODA U NAŠOJ ŠKOLI</b>	30
<b>NEOBIČNE INOVACIJE</b>	32

### IMPRESUM

GRABRIĆ

List učenika OŠ GRABRIK,  
br. 19 - godina XIII., veljača 2014.

Kontakt:

47000 KARLOVAC, Bartula Kašića 15  
Tel./fax: 047/422-962

E-mail: os-karlovac-005@skole.t-com.hr

Za izdavača:

Željka Škot, ravnateljica

Glavni urednica:

Ora Antea Grgić, 7.d

Koordinator:

Vesna Mance

Uredništvo:

Leon Bubaš, 7.d., Juraj Županić, 7d, Iva Grgurić, 7.a,  
Vedrana Benić, 7.b,

Urednici - suradnici:

Jasmina Starešinić, Zlata Lukšić,  
Darija Begeđin, Renata Kučan, Ivana Maradin

Koordinator graf. oblikovanja:

Zdravka Mrežar

Grafičko oblikovanje i tisak:

Tiskara Pečarić&Radočaj, Karlovac

Naklada: 300 primjeraka

Veljača 2014.

Fotografije snimili i obradili članovi fotokupine

## RAD S DJECOM - UŽIVANJE

Kao najveća karlovačka osnovna škola možemo se pohvaliti izuzetno uspješnim i marljivim zaposlenicima. Unatrag nekoliko godina oprostili smo se s nekolicinom takvih dragih kolegica i kolega koji su otišli u mirovinu, ali je svaki od njih u ovoj školi ostavio svoj osobni pečat. Posao učitelja je težak i zahtjevan i mogu ga dobro raditi samo oni koji se nesebično daju, a za to ne traže posebne nagrade i zahvale.

### JANJA NOVAKOVIĆ, učiteljica razredne nastave

Jedna od samozatajnih učiteljica je naša kolegica **Janja Novaković** koja svoju zadnju radnu školsku godinu marljivo i s puno iskustva posvećuje prvašićima. Usađuje im osnovna znanja i ljudske vrijednosti koje su temelj za uspješno učenje i odrastanje.

U ovoj školi radi od 1987.god. kada je škola proširena i obnovljena. Tada je, kako sama kaže, bila oduševljena njezi-

nom ljepotom, a danas dušom i harmonijom što se osjeti u svakom njenom djeliću koji ima svoju priču. Upravo je i ona dio cijele te priče, ali pre-skromna da primi pohvalu od svih nas kao nagradu za uloženi trud i rad s djecom.

Iza nje su ostali trajni rezultati, dobri učenici, učenica generacije i na kraju dobri ljudi, što je njoj uvijek bilo najvažnije.



### SONJA RANDELJ, učiteljica biologije i kemije



**Evo što nam je rekla o sebi:**

„Kao djevojčica rado sam se igrala učiteljice. Brzo je došlo vrijeme mature, odluka je pala, upisat ću Pedagošku akademiju – grupa biologije i kemije. Diplomirala sam i počela raditi.

Sjećam se prvog dana u razredu jedne male škole. Bila sam iznimno sretna i zadovoljna. Naročito u početku rada ozbiljno i odgovorno pripremala sam se za svaki sat, učila i pažljivo slušala upute starijih kolegica i kolega.

Beskrajno sam uživala u radu s djecom. Uslijedili su i uspjesi

na županijskim državnim natjecanjima.

Ono najveće priznanje koje može doživjeti učitelj je upravo od strane svojih učenika, što sam ja i doživjela. Danas su to mnoge moje kolegice i kolege. Njihovo javljanje danas me čini sretnom.

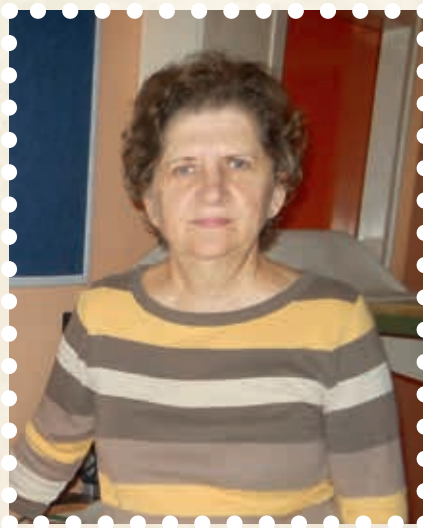
Poručila bih mladima da poštuju pravila (životne) igre i da svaki trenutak nastoje pretvoriti u nešto lijepo jer sve na ovom svijetu brzo prođe kao i moje druženje s djecom.“

## **ANKA VOLOVIĆ,** **učiteljica matematike**

Nakon više od 40 godina rada u prosvjeti i preko 20 godina poučavanja matematike u OŠ Grabrik (od samog osnutka 1991.), nastavnica Volović otišla je, u mirovinu.

Svojim savjesnim pristupom radu, svojom ljubavlju prema matematici i odgovornim odnosom prema kolegama, roditeljima i učenicima, gospođa Anka Volović zadobila je poštovanje svih koji su tijekom ovih 40 i više godina imali priliku surađivati s njom.

Učenici su se često znali ljutiti na zadaće, na matematiku, na nastavnicu, na sebe same...ali, onda, kad bi otišli u srednju školu, znali su još dugo navraćati i hvaliti se kako više nemaju problema s matematikom, kako su uspješniji od mnogih učenika iz drugih škola...Naravno, samo ako su nastavili raditi onako kako ih je nastavnica Volović naučila.



Napisala: Ora Antea Grgić, 7.d

## **TO SMO MI**

**Učenici naše školi marljivi su i odgovorni. Svi se rado prisjećaju nekih posebnih trenutaka. Evo što su o sebi rekli učenici 7.c razreda.**

Kažu da sam rođena u Karlovcu 13. siječnja 2000. godine. Kažu i to da sam bila crvena kao rajčica i slatka kao jagoda, ali ja danas tako ne mislim. Roditeljima sam postala dosadna, zato što postavljam uvijek jedna te ista pitanja pa se ponekad i naljute na mene.

(Margareta)

Pri mome rođenju moja majka Nina imala je velikih poteškoća. Porod je trajao satima, a moje srce nije kucalo. Liječnici su me morali odvesti u Zagreb kako bi bili sigurni da ću preživjeti.

(Borna)

Visok sam pa mi svi govore da izgledam starije. Svima govorim da imam trinaest godina, ali mi ne vjeruje nitko osim članova moje obitelji.

(Leon)

Dok sam bila mala, obožavala sam gledati mamu kako glača odjeću. Jednom, kada se mama okrenula da mi doda bočicu sa sokom, ja sam počela glačati svoju ruku. Kada se ona vratila, ja sam se samo smješkala i nastavila glačati.

(Petra)

To sam ja i to svatko zna! O sebi imam najbolje mišljenje, a za druge, iskreno, ne znam. O tome bih morao razmisliti.

Ovo se sada događa u mojoj glavi: ja sam dobar, dosadan, zabavan, glup, lijen. Riječi lete na sve strane, a ja ne znam opisati li mene ili nekog drugog.

(Bruno)

Sada više nisam malen, porastao

sam i počeo se baviti plesom. Break dance treniram već pet godina. Roditelji me podržavaju u mojoj plesačkoj karijeri, a osobito tata.

(Filip M.)

U trećem razredu sam sa svojim prijateljicama osmislila plesnu grupu School Dance. Svaki put se nasmiješim kad se toga sjetim.

(Ivona)

Uvijek ću se sjećati prvog dana provedenog u školi. Bio sam zbunjnjen i nisam znao zašto uopće moram ići u školu, ali kasnije sam dobio odgovor na to pitanje.

(Matej)

Nikada neću zaboraviti događaj koji me upozorio da pazim na sebe. Bilo je to prošle godine na moru. Pao sam s garaže pokušavajući dohvatiti loptu.

(Kristian K.)

Sa sedam godina dobio sam bicikl koji su mi mama i tata kupili povodom polaska u školu, ali sam tek kasnije saznao da je moja prabaka dala ono malo novca što je imala za taj bicikl. Kad sam to saznao, nešto mi se dogodilo. Shvatio sam kako je moja prabaka dobra prema meni.

(Karlo)

Jako sam vesela. Upoznala sam nove prijatelje i danas mi oni puno znače. U trećem razredu došla je Danijela koja mi je promijenila život.

(Paula)

Jedna od ljepših uspomena vraća me u drugi razred. Bile su maškare. Ivona i ja bile smo odjevene u kostime, skakale smo, plesale i jele krafne. Tada je došla naša učiteljica i upitala gdje su krafne, a mi smo samo pokazale svoje trbuščiće.

(Lucija)





## U svijetu inovacija IZUMI KOJI OBEĆAVAJU



Mi, učenici 7.d razreda imali smo posebno zadovoljstvo upoznati gospodina Marka Bubaša, inženjera strojarstva, inovatora, predsjednika Udruge inovatora Karlovačke županije i Udruge inovatora Hrvatske te poslušati njegovo poučno predavanje o inovatorstvu.

Zanimljivom prezentacijom uveo nas je u svijet inovator-

koje djeluju u okviru državne inovacijske infrastrukture. U svojoj prezentaciji istaknuo je poznate hrvatske inovatorske proizvode: Cedevit, Vegetu i Sumamed. Naglasio je da je važno imati dobru ideju jer ipak od ideje sve i proizlazi.

Kao najvažniju inovaciju u čovječanstvu naveo je kolo, tj. ko-

je bicikl sa zupčanim pogonom, Steper. Razlika između uobičajenog i ovog bicikla je to što ovaj bicikl uz manji napor dobiva jaču silu. Najdraža inovacija, a ujedno i jedna od njegovih prvih je uređaj za distribuciju pitke vode na brodu. Riječ je o desalinizatoru. Bila je to jedna od važnijih inovacija

na hrvatskom prostoru. Uređaj je bio ugrađen na ratnom brodu, tj. na najjačoj hrvatskoj topovnjači „Petru Krešimiru“ u Kraljevic. Radio je tako da se vodom iz mora napunio rezervoar, procesom desalinizacije mineralizacije voda se pročistila i uz pomoć filtera uklonili su se mirisi iz vode. Uveo je i sterilizator za uništavanje bakterija i pumpu na električni pogon u slučaju nestanka struje.

Gospodin Bubaš je inovator i mnogih drugih projekata te dobitnik brojnih nagrada, a budućim inovatorima poručuje da prvo trebaju realizirati svoju inovaciju, ali je i zaštititi, a onda iznijeti u javnost.

Ora Antea Grgić, 7.d



Ovaj bicikl može voziti invalidna osoba bez jedne noge, kao i hendikepirane osobe koje nemaju koordinaciju pokreta nogu.

stva. Saznali smo da je prvo udruženje inovatora u Hrvatskoj na nacionalnoj razini osnovano u Zagrebu 1957. godine. Misija Udruge je promocija inovacija i inovatora na izložbama i sajmovima te suradnja s institucijama

tač jer je on znatno unaprijedio promet te ga ubrzao. Za inoviranje se počeo zanimati još u ranoj dobi, a na satu domaćinstva, u šestom razredu, sasvim sam je izradio umanjenu verziju sanjki.

Njegova najnovija inovacija

je bicikl sa zupčanim pogonom, Steper. Razlika između uobičajenog i ovog bicikla je to što ovaj bicikl uz manji napor dobiva jaču silu. Najdraža inovacija, a ujedno i jedna od njegovih prvih je uređaj za distribuciju pitke vode na brodu. Riječ je o desalinizatoru. Bila je to jedna od važnijih inovacija

Karlovački inovatori

## STVARNOST - OSTVARENI SNOVI

Uvijek su postojali ljudi koji su mislili drugačije, unaprijed. Svojim idejama željeli su promijeniti svijet, unaprijediti ga. Učiniti ga boljim i ljepšim za čovječanstvo. I u mojem gradu postoje takvi ljudi- vizionari, svjetionici- inovatori. Gospodin Marko Bubaš i nje-



Marko Bubaš, inovator

gov sin Mario učinili su prekrasnu stvar- bicikl na polužni pogon, tzv. STEPER. Stvar je u inoviranju klasičnog bicikla. Steper ima duže poluge od klasičnog, jednosmjernu spojlu, oprugu na vraćanje poluge s pedalom u gornji položaj bicikla. Takav inovirani bicikl omogućuje vozaču da uz manju silu na pedale postigne istu brzinu. Vozač bicikla troši manje energije za isti put. Klasični bicikl ima dvije jednokrake poluge ugrađene pod kutom od 180 stupnjeva koji na krajevima imaju pedale i vrte se u krug pri čemu se bicikl okreće. U novije vrijeme postoje rješenja bicikla stepera, ali sa znatno kompliciranijim sustavom

što poskupljuje bicikl i čine ga težim.

Ovaj bicikl može voziti invalidna osoba bez jedne noge, kao i hendikepirane osobe koje nemaju koordinaciju okreta nogu. Ono što ovaj bicikl čini posebnim je inovacija koja se sastoji u tome da su lijeva i desna poluga nezavisne što znači da se jedna može gubiti dok druga miruje.

Gospodin Marko Bubaš i njegov sin Mario učinili su prekrasnu stvar u svojoj konačnici – hendikepirane i invalidne osobe mogu uživati u vožnji biciklom. Mogu biciklirati i tako učiniti svoj život zdravijim i ljepšim.

Svakako, moramo spomenuti samozatajnu Almu Dubravčić. Naime, gospođa Alma je proglašena Prvom damom hrvatskog inovatorstva za 2012. godinu. A 2013. godine u Mo-

lla“. Podsjetimo da je „Arhimed“ međunarodna izložba inovacija na kojoj je ove godine prikazano 1.033 inovacije iz 18 zemalja svijeta i 50 regija Ruske Federacije.

U svijet inovatorstva ušla je 2009. godine kada je osvojila prvo mjesto u akciji Hrvatske turističke zajednice sa suvenirnom „List platane“.

Inovatori Karlovačke županije 2013. godine na INOVA-i nastupili s 23 inovativne ideje. Snovi mogu postati stvarnost samo ne smijemo od njih odustati.

Spomenut ću još vrlo inventivne inovatore HS Produkta koji se bave inovacijom mehanizma oružja.

I da zaključimo, svijet inovatorstva otvara nova vrata drugačijeg, ljepšeg i sadržajnijeg života. Svatko od nas ima poneku „posebnu“ ideju, nedostaje nam samo hrabrost



Alma Dubravčić

skvi na 16. Međunarodnom salonu inovacija i modnih tehnologija „Arhimed“, dodijeljeno joj je srebrno odličje za inovaciju „Long life Umbre-

i upornost u istraživanju i realizaciji.

Ne odustajte! Nikad!

Leon Bubaš, 7.d



Oni su promijenili svijet

## GOSPODAR MUNJA

*„Ne žalim što su drugi po-  
brali moje ideje. Žalim što  
nisu imali svoje...“*

Nikola Tesla zasigurno je jedan od najvećih svjetskih inovatora. Rođen je 10. srpnja 1856. u selu Smiljan u Lici. Prema legendi rođen je točno u ponoć između 9. i 10. srpnja za vrijeme oluje kada se na nebu pojavila velika munja. Otac mu je bio pravoslavni svećenik, a majka, iako neškolovana, vrlo inteligentna žena. Osnovnu školu završio je u Gospiću, a potom upisao Nižu realnu gimnaziju u Rakovcu kod Karlovca. Za vrijeme

gimnazije Tesla je najviše volio ptice i ljubav prema njima pratio će ga čitav život, no uz ptice Tesla je volio i kartanje. Novac od kartanja nikada nije uzimao samo za sebe već ga je dijelio s drugima. Nakon završetka gimnazije roditelji su htjeli da postane svećenik, ali on je upisao studij tehničkih znanosti u Grazu, a kasnije i studij tehnike u Pragu. Tijekom studija upoznao se sa Voltairevim djelima i sva ih pročitao, a neka i naučio napamet. Prvi posao ovog velikog genija je bio priključivanje telefona po kućama, ali se kasnije zaposlio u kao inženjer u Telefonskom društvu u Budimpešti gdje je izumio okretno magnetsko polje, jedan od svojih najvećih izuma. Nakon Budimpešte postao je zaposlenik Edisonove tvrtke u Parizu, a 1883. izumio prvi indukcijski motor.

1884. odlazi u New York s 4 centa u džepu, nekoliko svojih pjesama i preporukom od kolege iz Pariza nakon koje ga je Edison zaposlio u svojoj tvrtki. Ali dva se izumitelja nikako nisu mogla složiti, pa je Tesla prekinu rad s Edisonom i osnovao vlastitu tvrtku. 1888. prodao je svoju tvrtku i osnovao svoj laboratorij. U njemu je izumio brojne izume iz područja elektrotehnike i radiotehnike. Izumio je elektromagnetski motor i motor za izmjeničnu struju, a da bi dokazao njenu bezopasnost puštao je struju kroz tijelo. Konstruirao je prvi generator struje visoke frekvencije, a 1891. Teslin navoj koji je uvelike korišten u radio i televizijskoj tehnici. Radio je i na konstrukciji pogona hidrocentrale na

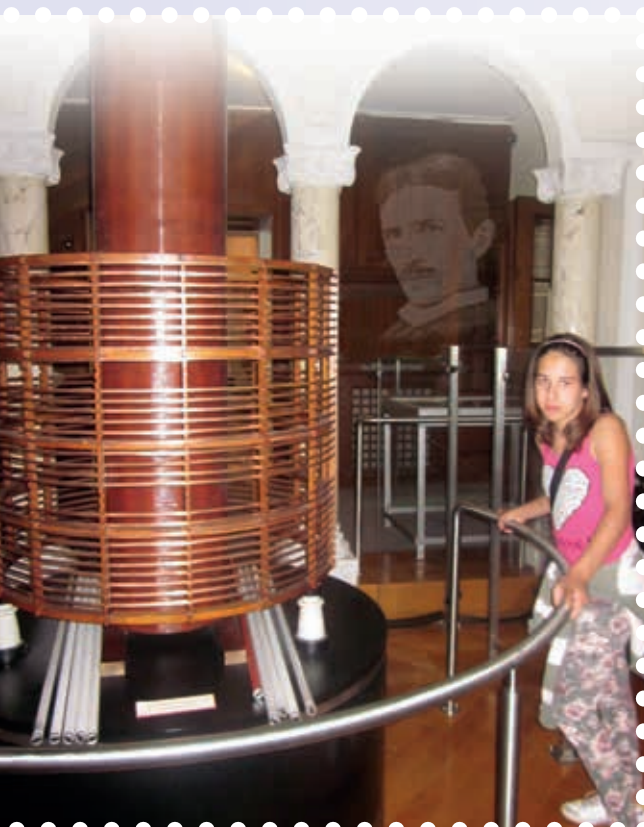
Nijagarinim slapovima. U svo-  
me je laboratoriju eksperimentirao je sa sjenografom, a sličan uređaj koristit će i Röntgen i otkriti x-zrake. Tesla je imao veliki problem u dokazivanju prvenstva u otkrivanju x-zraka jer mu je 1895. izgorio laboratorij sa svom dokumentacijom. Također je otkrio i stacionarne valove i upalio 200 žarulja koje nisu bile povezane žicom na udaljenosti od 40 km. Osmislio je sustav za bežično upravljanje i davanje znakova na daljinu, te cijeli radarski sustav. 1900. započeo je konstrukciju tornja koji bi bežičnim putem slao slike, poruke i vremenske prognoze, ali je taj projekt ubrzo morao napustiti zbog nedostatka novca. Zbog nedostatka novca i drugi projekti nisu ostvareni, nego su samo ostali na papiru.

Tesla je za sebe tvrdio da nije izumitelj već „otkrivač stvari koje postoje u prirodi oko nas“. Bio je visok 199 cm i nevjerovatne tjelesne kondicije. Imao je smisao za lijepo, dobre manire i govorio je čak šest jezika. Tesla je bio samotnjak i imao mali broj prijatelja među kojima je i bio Mark Twain. Odbio je primiti Nobelovu nagradu 1912. jer bi je morao primiti zajedno s Edisonom kojeg nije smatrao pravim znanstvenikom.

Njegove tvrdnje da može komunicirati s drugim planetima, da može rasjeći Zemlju poput jabuke i da je otkrio smrtonosne zrake samo su izazivale podsmijeh javnosti.

Umro je 7.1.1943. godine u New Yorku. Osim što je po njemu nazvana mjerna jedinica za gustoću magnetskog toka, po njemu je nazvano i brdo na Mjesecu.

Juraj Županić, 7.d



Oni su promijenili svijet

## INOVATORI U PROŠLOSTI

Važan izum koji je zadužio čovječanstvo svako je izum **parnog stroja**. Iako mnogi misle da ga je izumio James Watt, parni stroj je izumio **Thomas Newcomen**. Newcomen je dobro znao za problem rudnika u Devonu i Cornwallu - višak vode u rudničkim rovovima. Nakon više od 10 godina rada, 1712. uspio je napraviti parni stroj koji je crpio vodu iz rovova. Kako je trošio mnogo ugljena mnogi ga u početku nisu prihvatili, ali danas se smatra jednom od najvećih inovacija.

**James Watt** je dobio priliku popraviti jedan Newcomenow parni stroj te je pronašao čitav niz poboljšanja. Usavršio ga je 1769. i time je parni stroj našao veću primjenu. Ugradio mu je regulator pare s kuglicama, parni indikator i usavršio princip paralelnog okretanja. Takav stroj trošio je puno manje goriva i zato je bio mnogo bolji od Newcomenovog. Njegov prvi parni stroj je bio visok čak 7,3 m i bio velik kao jedna manja zgrada. Parni stroj našao je primjenu u poljoprivredi i industriji, ali i u prometu. Amerikanac Robert Fulton prvi je 1807. ugradio parni stroj u brod i time postao graditelj **prvog parobroda**. Najveći i najpoznatiji parobrod bio je Titanic. Engleski inženjer Richard Trevithick konstruirao je 1804. **prvu parnu lokomotivu**. Ta lokomotiva je putovala vrlo malom brzinom, samo 9 km/h. Nešto bržu parnu lokomotivu izgradio je George Stephenson koja je mogla vući osam vagona brzinom od 13 km/h. Nazva-

na je „Puffing Billy“, odnosno „Billy koji dahće“. Zbog tih izuma 19. stoljeće nazvano je i stoljećem pare.

**Thomas Alva Edison** rođen je 11.2.1847. Već je u mladosti počeo stvarati i objavljivati svoje prve izume. Nedaleko od New Yorka osnovao je svoj laboratorij, a u njemu je i kraće vrijeme radio i Tesla na usavršavanju dinamostroja. Kasnije su postali suparnici. Osnovu njihovog neprijateljstva je činilo neslaganje oko toga treba li dati prednost izmjeničnoj ili istosmjernoj struji. To je nazvano „Rat struja“. Pobijedila je Teslina izmjenična struja koju rabimo u kućanstvu i industriji. Edison je izumio i brojne druge izume poput mikrofona, mikrofon s ugljenim zrcima, megafon, fonograf, stroj za pisanje, kinetoskop („kino za jednoga“) itd. Važan izum je i žarulja s ugljenom niti,

koja se koristila vrlo kratko, do izuma one s metalnom niti.

**Leonardo da Vinci** je najvjerojatnije poznat po svojoj slici Mona Lisi, ali iza njegovog imena stoje brojne inovacije. Mnogi njegovi nacrti se temelje na izumima stroja za letenje sa krilima koje pomiče čovjek i to se smatra jednim od najvećih njegovih izuma. Ali Leonardo je izumio i padobran u obliku piramide koji je i isprobao i time potvrdio njegovu funkcionalnost. Njemu se pripisuje i izum propelera, ali Leonardo tome nije davao mnogo značaja, a pretpostavlja se da je konstrukciju uzeo od običnog zvrka. Mnogi ovaj izum smatraju i prvim helikopterom. Napravio je i nacrt za drveno vozilo koje bi se pokretalo oprugama povezanim sa drvenim kotačima. Da Vinci je pronalasci su i lanac i zupčanik bez kojeg bi danas mnoge stvari bile nezamislive.

Juraj Županić, 7.d

*Snivam o stvarima koje nikada nisu postojale i kažem: zašto ne?*

*(J. F. Kennedy)*

### Moje slobodno vrijeme

## ROBOTIKA

Oduvijek sam htio izraditi svog robota, ali nisam znao kako ga programirati i kako spojiti žice. Jednog jutra na televiziji sam gledao djecu svog godišta kako grade i isprobavaju robote. Čuo sam da su oni iz mog grada. Tada sam odlučio ići na robotiku. Jako mi se sviđjelo. Robotiku imam svaki četvrtak. Tamo nas uče kako napraviti različite strojeve i, naravno, svog robota.

Učimo kako programirati, gdje spojiti koji žicu... Ponekad imamo robotiku subotom, tada učimo graditi i programirati robote koji sami idu po crti i oko zida...

Na robotiku idu učenici različitih uzrasta od 1. razreda osnovne škole do učenika srednje škole i svima bih preporučio takvo druženje.

Karlo Stipetić, 5.c



Nove ideje u našoj školi...

## ZNANSTVENA SRIJEDA

*„Preventivni program rada s potencijalno darovitim učenicima“ iznjedrio je još jedan uspješan projekt pod nazivom „Znanstvena srijeda“.*

Učionice OŠ Grabrik u srijedu, 16. listopada 2013. godine postale su mjesto zanimljivog i korisnog druženja učenika 8., 4. i 3. razreda pod nazivom „Znanstvena srijeda“.

Još jedan je to projekt „Preventivnog programa rada s potencijalno darovitim učenicima“ čiji je cilj popularizacija znanosti, ali i približavanje rada predmetne nastave učenicima trećih i četvrtih razreda.

Projekt su osmislile Slađana Cvitičanin, prof. biologije i kemije i Tea Borković, prof. matematike i fizike pripremivši osam različitih radionica u kojima



učenci 8.a i b razreda prenose znanja iz područja matematike, fizike, biologije i kemije učenici 4.a,b,c,d i 3. a,b razreda po principu „stariji za mlađe“.

Jednostavne radionice iz biologije i kemije („Svijet pod mikroskopom“, „Stijenka o stijenu“, „Tajanstvena epruveta“, „Upoznaj svoj mozak“) te radionice iz fizike i matematike („Strujni



krug“, „Hex“, „Toplinsko rastezanje tijela“, „Sudoku i magnetizam“) na zanimljiv, pristupačan, opušten i neformalan način učenike nižih razreda upoznaju s ovim znanstvenim područjima, bude svijest o primjenjivosti znanosti u svakodnevnom životu te potiču dječju znatiželju, a učenici osmih razreda, u ulozi njihovih mentora, rastu i razvijaju se u kvalitetnije ljude. Naime, istraživanja su pokazala da djeca lakše usvajaju sadržaje kad informacije i znanja vršnjaci prenose međusobno. Ovakav način rada nije novina u našoj školi; njeguje se već duže vrijeme i to kroz kreativne i znanstveno-kreativne subote, a prije dvije godine održan je sličan projekt pod nazivom „Znanstveni ponedjeljak“.

Popularizacija znanosti je važna jer je sve veća potreba za mladim znanstvenicima ne samo u našoj domovini, već u čitavoj Europi. Stoga i Europska komisija financira veliki broj programa i projekata kojima podupire rad s mladima na tom području.

Stoga, „Znanstvenom srijedom“ i budućim projektima želimo biti dio te velike ideje te se na taj način što bolje pripremiti za izazove koji nas očekuju.

Iva Grgurić i

Antonela Zvonković, 7.a



## NEKA BUDE VODA

*I ove školske godine nastavljamo s tradicijom provedbe Znanstveno-kreativnih subota u našoj školi i to čak jedanaesti put. Učenici u brojnim radionicama na zanimljiv i pristupačan način proširuju svoje znanje o određenoj temi ili potiču kreativnost.*

Jedanaesta Znanstveno-kreativna subota održana je u OŠ Grabrik 23. studenoga 2013. godine s početkom u 9 sati, a organizirala ju je Udruga roditelja potencijalno darovite djece „Mali princ“ u suradnji s našom školom i uz financijsku pomoć Grada Karlovca. Sudjelovalo je oko 180 učenika i 23 voditelja. Grabrići su ugoštili i učenike osnovnih škola Dragojle Jarnević, Mahično, Cetingrad, Švarča i Skakavac. Kišni i magloviti subotnji dan prigodno je pratio jedinstvenu temu koja je povezivala sve radionice: „Neka bude voda.“ Svaki sudionik mogao je izabrati 3 od ukupno 13 zanimljivo osmišljenih radionica pod nazivima:



Magla – slikanje, Valovi na vodi – ples, Kristali vode – oblikovanje papirom, Trag aviona – vruća olovka, Oblaci – oblikovanje papirom, Obojana voda – lutke sjene, Strujanje vode – slikanje, Vatra na vodi – snježne kugle, Filtracija vode – izrada filtera, Obojana voda 1 – slikanje, Zvuk i voda

radionice svakih 45 minuta. Pitali smo neke od sudionika zašto su se prijavili na određene radionice. Neno Čabraja, 5.a razred OŠ Grabrik: „Odabrao sam radionice znanstvenih tema jer volim znanost i zanimljivo mi je kad nam znanje prenose stariji učenici.“



– pjevanje, Posvuda voda – scenski izraz i Novinarska radionica. Radionice su uglavnom vodili učenici 7. i 8. razreda, a pohađali ih učenici 5. i 6. razreda.

Ponovno smo se uvjerali da je način učenja, u kojem stariji učenici znanje prenose mlađima, pristupačan i učinkovit. Cijeli proces odvijao se vrlo dinamično, jer su učenici izmjenjivali

Antonela Pandur, 5.b razred OŠ Grabrik: „Više su me privukle kreativne radionice, jer sam i sama kreativna, a posebno su mi se svidjele snježne kugle.“

Nakon ukusne užine uslijedila je zajednička aktivnost oslikavanja majica na koje se ispisivao slogan „Ja sam 70% voda“, a potom i završna prezentacija – smotra svih kreativnih uradaka i stečenog znanja sudionika radionica.

Iva Grgurić, 7.a



Razgovor s  
Teom Borković

## INGENIOUS I U NAŠOJ ŠKOLI

*Tea Borković, učiteljica matematike i fizike, devet godina u našoj školi poučava predmete, za koje većina učenika smatra da su zahtjevni i teški, na zanimljiv i kreativan način, trudeći se svojom ljubav i interes prema matematici i fizici prenijeti i na nas učenike.*

Potica j za ovaj razgovor svakako je Vaša uključenost u niz projekata koje provodite s učenicima naše škole. Jedan od zanimljivijih je inGenious. Kakav je to projekt?

inGenious je jedan od mnogih projekata Europeanschoolnet-a koji financira Europska komisija. Njegov je cilj potaknuti europsku mladež da kao svoju profesiju odabire znanost. Projekt se provodi zbog toga što su istraživanja pokazala da će u vrlo skoro vrijeme u Europi nedostajati velika količina znanstvenog kadra. Prema sadašnjim statistikama znanost je rijetko odabirana kao zvanje. Kad kažem znanost, onda se tu podrazumijeva: fizika, kemija, biologija, tehnika i matematika, ukratko nazivaju ih STEM predmeti-



ma. Motivacija za takvu vrstu projekta dolazi od industrije koja je prva uočila nedostatak kvalitetnog kadra na tržištu. Stoga je jedan od aspekata projekta povezivanje škola i industrije gdje god je to moguće.

**Tko sve sudjeluje u inGeniousu?**

U ovom projektu sudjeluje oko 160 škola iz cijele Europe. Obuhvaćeno je oko 100 srednjih i 60 osnovnih škola. Projekt u svim školama provode profesori koji predaju STEM predmete.

**Kako ste se Vi uključili u taj projekt?**

U okviru svog permanentnog usavršavanja čitam redovito jedan europski školski časopis u kojem sam vidjela poziv za uključivanje u projekt. Moram reći, u tom trenutku, Hrvatska nije ni bila na popisu zemalja koje mu mogu pristupiti, no mislila sam da vrijedi pokušati i zaista se isplatilo. Naša je škola bila prva u cijeloj kontinentalnoj Hrvatskoj koja je

prve godine sudjelovala u projektu. Danas smo jedna od 10 hrvatskih škola uključenih u projekt.

**Kako ga provodite s učenicima naše škole? Koliko je učenika uključeno?**

Za potrebe projekta industrije uključene u projekt pripremile su vježbe kojima žele zainteresirati učenike za STEM predmete. Moja je zadaća te vježbe prezentirati učenicima i omogućiti im da ih provedu. To je najčešće u prostoriji informatike, jer je većina vježbi on-line. Svake je godine bilo uključeno oko 80 učenika naše škole.

**Kako ga učenici prihvaćaju? Postaje li im matematika / fizika privlačnija, interesantnija?**

Učenicima je uvijek interesantno kada se radi drugačije od uobičajenog. Najčešće pitaju hoćemo li ponoviti takav sat, pa prema tome zaključujem da im je zanimljivo. Osim toga, učenici nakon provedene vježbe popunjavaju anke-



## URBANO SVJETSKO ČUDO

**Dubai je jedan od sedam Emirata koji čine Ujedinjene Arapske Emirate. U njemu živi više od 2 milijuna stanovnika, a njegova arhitektura svrstava ga u svjetska čuda.**

Putovanja su uvijek nezaboravna, ispunjavaju nas, obogaćuju, obrazuju... Volim putovati jer upoznajem nove ljude, običaje, kulturu, arhitekturu i baš sve to doživjela sam na jednom izuzetnom putovanju. Naime posjetila sam tetu i njenu obitelj koja živi u Dubaiu.

Avionom smo iz Zagreba najprije letjeli u Beč, a zatim ponovo avionom 6 sati putovali do ovog iznimnog grada.

Dubai je jedan od sedam Emirata koji čine Ujedinjene Arapske Emirate. Broji 2 milijuna stanovnika od kojih je najviše stranaca i to Pakistanaca, Filipinaca, Indijaca, Širlančana, a manji dio je Arapa, Amerikanaca i Europljana. Najviše ipak ima Indijaca pa sam ponekad mislila da sam u Indiji.

U arhitekturi grada suprotstavljena su dva dijela: stari koji podsjeća na neka prošla vremena i novi prepun raznolikih, maštovitih, neobičnih građevina, ponajviše nebodera.

Mene je najviše zadivio Burj Khalifa koji je najveći neboder u Dubaiu, ali i na svijetu. Visok je 828 metara, a kada sam stala ispred njega i pogledala uvis, činilo mi se da se njime mogu popeti na nebo. Još je ljepši i zanimljiviji



noću jer se stvarno čini da mu je vrh među zvijezdama. Pokraj njega se nalazi ogromna fontana u čijoj igri vode, svjetla i glazbe uživaju mnogi turisti. Moj mali bratić kaže da je to „voda koja pleše“. Uvijek bih rado dolazila i uživala u tom prizoru, a bilo bi mi teško otići kada sam morala na spavanje.

Burj Al Arab je najpoznatiji hotel na svijetu i jedini koji je za svoju raskoš zavrjedio 7 zvjezdica. Izgrađen je u Arapskom moru u obliku brodskog jedra. S kopnom je povezan mostom, a noću svijetli i mijenja boje. Najljepši je u ljubičastoj i plavoj boji.

Nasuprot Burj Al Araba nalazi se veliki vodeni park koji se zove Wald Wadi, a u kojem sam uživala spuštajući se niz ogromne tobogane. Moram priznati da sam ponekad osjećala strah, jer me voda bacala na sve strane pa sam jedva čekala da dođem do kraja i stanem na noge.

Posebno mi se svidio hotel Atlantis koji se nalazi na vrhu Palme, umjetno izgrađenog područja u obliku drveta palme koje je nastalo nasipavanjem pijeska u more. U Atlantisu se ne nalaze samo luksuzne sobe, već i ogromni akvarij prepun najrazličitijih riba. U bazenima kraj hotela održava se program s delfinima, a tu je i tobogan koji prolazi kroz bazen u kojemu plivaju morski psi. Kupanje u Arapskom moru bio

je poseban doživljaj. Drugačije je od Jadranskog. Toplo je i ugodno za kupanje, ali sam morala paziti na jake morske struje i meduze od kojih su neke opasne za ljude. Na plaži je ponekad toliko vruće da se ne može hodati bos po pijesku, ali to ne smeta brojnim devama koje plažom šecu bez ikakvih problema.

Povijesni muzej u Dubaiu prepun je drevnih predmeta koji svjedoče o bogatstvu arapske kulture, a trgovački centri kao što su Dubai



Mall ili Mall Of Emirats odraz su modernih civilizacijskih potreba. Osim trgovina, trgovački centri mame i različitim vrstama zabave: najvećim akvarijem na svijetu, klizalištem, skijalištem, stijenama za penjanje, a najdraže mjesto mi je igraonica „Kidse-nia“ u kojoj sam u maloj Coca-Cola tvornici natočila svoju prvu bočicu Coca-Cole, u maloj pizzeriji umijesila prvu pizzu, u maloj pekarnici ispekla prvi kolačić, a bila sam i vozač formule, vatrogasac i štošta drugo.

Puno je toga što vas oduševljava u ovom neobičnom gradu i puno je sličica uspomena koje je teško povezati u jednu jedinstvenu. Zato se želim ponovo jednog dana vratiti u Dubai i sve to još jednom proživjeti.

Matea Bekić, 5.a



Simona Vranić, 2.b

## SREĆA

*Za mene je sreća kad me  
mama zagrlj i poljubi.  
Za mene je sreća kad me  
učiteljica pohvali.*

*Za mene je sreća kad  
nađem novu prijateljicu.*

*Za mene je sreća kad sunce sja.  
Za mene je sreća što sam ja.*

*Nela Vujnović, 4.d*



Nina Mladenović, 2.b

## NIJE LAKO BITI UČITELJICA

*Na satu hrvatskog  
pita Ivo:  
Učiteljice zašto vi ne čitate štivo?*

*U obranu učiteljici  
stane Ana:  
Učiteljica ispravlja testove  
od noći do bijela dana!*

*Pametnjaci moji,  
U mojoj kući se pred  
Televizorom ne stoji.*

*Sjednem za stol  
I muče me jad i bol.*

*Petice, četvorke, trojke i dvojke  
Lete na sve strane  
U mojoj glavi po cijele dane.*

*U imeniku ih pišem  
I na testove ih rišem.  
Tada učenici shvate  
Da učiteljici nije lako biti,  
Zato treba sjesti i puno učiti.*

*Ema Lovrić, 4.a*

## DOBRO JE BITI RAZLIČIT

*Ljudi se rode različiti. Neke razli-  
ke ne možemo birati. Mislim da je  
ljepota u različitosti. Nju ne može-  
mo birati, nju jednostavno mora-  
mo prihvatiti, kao na primjer svoj  
fizički izgled. Vanjski izgled je bi-  
tan zbog prepoznatljivosti. Kada  
bi izgled bio odabirna različitost  
netko bi mogao misliti da je nje-  
gov prijatelj ljepši od njega i htio  
bi biti kao on. Svi bismo izgledali  
isto. Ovako je bolje – svi smo za-  
dovoljni.*

*Marljivost je izborna različitost.  
Dobro je biti marljivo. Marljivošću  
ostvarujemo svoje želje i tako se  
razlikujemo od lijenih. Vidi se da  
je različitost dobra ako je ljudi  
ispravno shvate.*

*Mislim da bi ljudi na svijetu tre-  
bali puno više razmišljati o onome  
što ih spaja, a ne o onome što ih  
razdvaja.*

*Lovro Mandić, 4.d*



Nikola Paulić, 2.b



Petra Kubica, 2.b



Dora Dukovčić, 2.b

## JESENJI DAN

*Jutro se budi,  
umiva šareno lišće,  
dodiruje kestene zlatne,  
a na jug su već odletjele laste.  
U vinogradu pjesma berača ori,  
majka zimnicu sprema,  
djecu u školu prati mirisom dunje i  
tek pečenih kestena.*

*Stela Svilar, 6.d*



Marijeta Krznarić, 6.b

## JESEN

Došla je tiho u šarenom kaputu  
jedna gospođa stara i  
donijela jesen...  
Šume obukla u haljine novih boja.  
Čarobnim prahom vinograde posula,  
voću slastan okus dala.  
Zlatne zrake po obroncima prosula  
i kestenima šumske pute zasula.  
Donijela je nemir u grane stabala,  
dah rijeka zamutila i  
mene ispunila tugom.

Marko Čižić, 6.d

## MIRIS KRUHA

Blago danu koji počne mirisima  
kruha.  
Toplina doma mami mirisima  
srpanjskih žetvi,  
dodirima klasja i  
ljepotom rumenog tek ispečenog  
kruha.

Luka Japec, 5.c



Katarina Kotić, 8.a

## DA SAM ZVIJEZDA

Zvijezda da mi je biti  
Pa da cijeli svijet mogu vidjeti,  
Promatrati ga onako bajnim  
S ostalim zvijezdama sjajnim.  
Zvijezda da mi je biti  
Pa da sve ljude svjetlom mogu voditi,  
Da me gledaju kao zvijezdu visoku  
Kako sjajim u njihovu oku.  
Kad bi lako bilo zvijezdom postati  
O čemu bismo onda sanjali?

Juraj Županić, 7.d



Karla Kostadinov, 7.d

## PONEKAD SANJAM

Ponekad sanjam cvjetnu livadu.  
Riječnu obalu  
obasjanu suncem.  
Sanjam drugačiji svijet  
i pitam se što radim ovdje.  
Znam da me toplo sunce i  
vjera u dobre ljude neće nikada napustiti.

Andrej Gerovac, 6.d

## DOSADNO MI JE

Može li dosada biti zani-  
mljiva? Mislim da ne i da  
nitko ne voli dosadu. Kako  
bi je uopće netko mogao vo-  
ljeti ako ne zna što će sa so-  
bom kada mu je dosadno.  
Mene dosada srećom ne  
muči uvijek, nego samo pone-  
kad. Recimo, najviše mi  
je dosadno u vrijeme vlaž-  
nih i kišnih jesenskih dana  
kada mogu samo sjediti u  
kući i gledati kako po pro-  
zorima udaraju kapi kiše.  
Mene zaista muči dosada  
jer ne mogu izaći iz kuće. U  
tom trenutku ništa ne ra-  
dim, nego samo razmišljam  
i postavljam si jedno te isto  
pitanje : „Kako pobijedi-  
ti dosadu?“ I nakon nekog  
vremena sjetim se! Odem  
u garažu prepunu čavlića,  
vijaka, odvijača, čekića i  
drugog alata i u trenutku  
mi sine stotina ideja što bih  
mogao raditi. Hoće li to biti  
kućica za ptičice, kutija za  
alat ili nešto drugo, nije  
uopće bitno jer samo znam  
da u trenutku zaboravim na  
dosadu. Isto tako , nije mi  
bitno kako će ispasti moj  
rad jer ukoliko ne budem  
zadovoljan, opet mi ostane  
najjednostavniji lijek protiv  
dosade, a to je legnem na  
kauč i gledam televiziju.

Neven Kalinić, 6.c

## ISPUNJENA ŽELJA

Jedne sunčane subote šetao sam uz Koranu. Vidio sam kako je nešto maleno iskočilo iz vode. Stao sam i pogledao u rijeku. Opet je iskočilo iz vode i pogledalo me. Sva sreća da sam imao vrećicu jer me mama poslala da kupim kruh. Napunio sam vrećicu vodom i čekao da opet iskoči. Nije iskočilo, ali su sunčeve zrake obasjale to neobično mjesto. Nisam imao izbora nego da skočim u vodu i uhvatim je. Uspio sam, ali sam bio mokar do nosa. Pogledao sam u vrećicu: „Zlatna ribica“, u čudu sam viknuo.

Odnio sam je kući i rekao mami:

„Mama pogledaj što sam našao.“

„Vidim, napunio si vrećicu vodom i kupio zlatnu ribicu“, rekla je razočarano.

„Našao sam je u vodi, nisam je kupio“, prigovorio sam.

„Ovaj put si se izvukao jer je jako kasno, ali ćeš sutra morati otići po kruh“.

Otišao sam u svoju sobu, stavio zlatnu ribicu u svoj stari akvarij, obukao pidžamu i legao u krevet. Pogledao sam kroz prozor i vidio zvijezdu padalicu. Brzo sam zaželio:

„Želim da svijet bude morsko carstvo!“

Ništa se nije dogodilo i nakon nekog vremena sam zaspao.

Riba je počela sjajiti neobičnom svetlošću, sve dok cijela Zemlja nije postala velika svijetleća kugla. Nakon nekog vremena svjetlo je nestalo i na Zemlji više nije bilo kopna.

Kada sam se probudio, nisam čuo zvono budilice, već zvuk rakovih klijestia. To je bio rak. Pogledao sam oko sebe i shvatio da sam pod vodom. Mogao sam disati pod vodom što je bilo vrlo čudno. Moja mama je bila riba, zapravo su svi bili ribe, čak i ja, ali mogao sam razgovarati sa zlatnom ribicom:

„Jesi li vidio? Zvijezda padalica je uspjela“, uzbuđeno sam rekao.

„Nije to učinila zvijezda padalica, nego ja. Ja sam zlatna ribica koja može ispuniti jednu želju, a i imala sam dobar razlog zašto ispuniti tvoj. Sada sam u svome svijetu!“

Bio sam presretan. Mogli smo imati morskog konjica za ljubimca i nismo imali obaveza.

Nakon nekog vremena sam shvatio da nema televizije i računala pa sam rekao zlatnoj ribici:

„Želim da se sve vrati u normalu.“

„Žao mi je. Možeš samo jednu želju iskoristiti.“, rekla je ribica.

„Ako sve bude kao prije, vratit ću te u rijeku.“, obećao sam.

„Dobro, dobro“, odgovorila je ribica.

Zlatna ribica je opet ispunila cijeli svijet svjetlom i sve se vratilo u normalu.

Kao što sam obećao, vratio sam ribicu u rijeku gdje i pripada.

Mateo Dokić, 5.c



Tin Majetić, 7.b



Lucija Grbac, 6.b



Barbara Trbuščić, 7.b



Tia Benčić, 8.a



Franka Amančić, 8.d

## TO VJETAR KAŠLJUCA...

„Huuu!,, začu se glasno zviždukanje vjetra u golim granama drveća. Posljednji žuti listić pao je s visoke grane velikog starog hrasta.

„Huuu!,, začu se još jednom. Suhi šareni listići počeli su plesati začarani ples nošeni vjetrom.

„Huuu!,, opet se začu. Ulicom se pronese miris pečenih kestena i zvuk vesele šaljive pjesme.

Odjednom vjetar huknu, jurnu svom snagom. Pokušao je slomiti stablo starog hrasta nemilosrdno ga savijajući. Stablo poput umornog starca sklappalo je svoje čvoraste ruke i molilo vjetar: „Ne lomi me, iskaži milost jadnom starcu.“

Usnulo dijete trgnulo se iz sna i doživlalo majku. Ona ga nježno privinu uz sebe i reče: To vjetar kašljuca u golim granama.“

Vera Eror, 5.d

## SIJEČANJ DOLAZI

Prosinac je svojim dahom sve zaledio nosove djeci zacrovenio.

S vjetrom se tiho šulja kroz grane, čeka pahulje male.

Snježni sag zajedno pletu kako bi iznenadili djecu.

Prosinac se od siječnja skriva u toplim domovima i božićnim darovima.

A siječanj novu strategiju sprema Snježnim pahuljama zasut će cijeli grad, zamesti svaki trag i zavladat će snena bjelina.

Marija Skočibušić, 5.d



Senia Jambrošić, 8.a

## ZELENA PRIČA

Jednog zelenog popodneva zeleni skakavac skakao je u visokoj zelenoj travi.

Tražio je zelenog prijatelja koji se igrao njegovom prekrasnom zelenom loptom. Tražio ga je već dva zelena dana, no nije ga našao.

Već mu je nestao njegov zeleni osmijeh. Iznenada... Sigurno već mislite da je naišao na zelenog prijatelja. No, on je zapravo naišao na malu zelenu mravicu u koju se odmah zaljubio.

On zelen, ona zelena, dobili su sedam malih zelenih mravkavaca.

I tako, u zelenoj sreći i radosti živjeli su i uživali u svom sretnom, veselom i zelenom životu.

Borna Burić, 4.d



Lucija Kovačić, 8.a

Moje slobodno vrijeme

## UPORNOST SE UVIJEK ISPLATI

**Borna Žaja učenik je 7.d zareda naše škole i vrlo uspješan glumac amater. Evo što je rekao o sebi:**

„Odličan sam učenik, a pored školskih obveza, najviše sam angažiran i to već 6 godina, u radu Dramskog studija Gradskog kazališta Zorin dom Karlovac.

Sudjelovao sam u izvedbi niza predstava našeg Zorin doma i Dramskog studija, od kojih su najviše zapažene bile: Medejina djeca u režiji Zvonimira

Ilijića, uz angažman profesionalnih glumaca Ane Kvrgić te Vinka Štefanca u kojoj sam glumio malog Jazona, zatim Snježna kraljica u kojoj sam glumio Kaya te predstava Bajka zbrčkalica za koju je voditeljica Sanja Hrnjak dobila nagradu za režiju a cijeli Dramski studio nagradu za najbolju dječju amatersku predstavu 2012.godine na Bjelovarskom festivalu Assitey. S njom smo gostovali na Međunarodnom dječjem festivalu u Šibeniku u ljeto 2013. godine.

Sudjelujem i na školskom Lidranu pa smo moja nastavnica Vesna Mance i ja prošle 2013. godine pripremali dramsku interpretaciju isječaka iz knjige Doživljaji baruna Muenchausena. Nastupao sam kao predstavnik naše županije za osnovne škole na Državnom natjecanju Lidrano u Primoštenu.

Protekla godina bit će mi zapamćena kao važna godina i



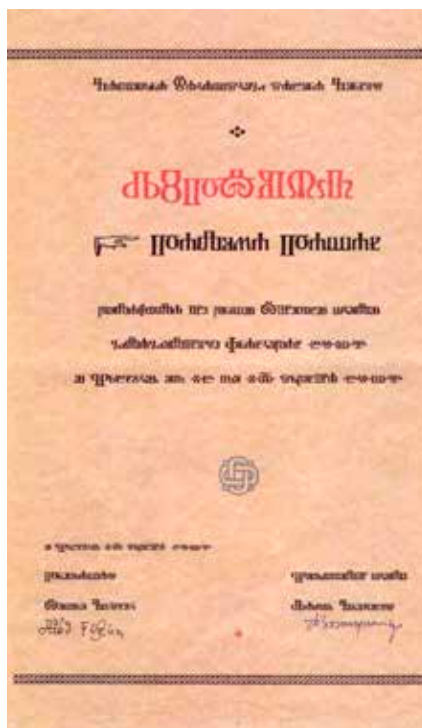
po velikom uspjehu u čitanju na glas i interpretativnom čitanju jer sam se uspio plasirati na nacionalno takmičenje u sklopu Interlibera i osvojio prvo mjesto, čak ispred Mile Bujanovića poznatog po naslovnoj ulozi u filmu Šegrt Hlapić.

Osim ove svoje najvažnije izvannastavne aktivnosti još pomalo igram tenis i sviram gitaru, a ostalo slobodno vrijeme najradije provodim u snimanju vlastitih filmova.”

Borna Miščin, 7.d

## LJETNA ŠKOLA GLAGOLJICE

Dio ljetnih praznika posvetila sam učenju, ne zato što mi je školska godina kratko trajala, već da naučim nešto novo. Željela sam upoznati korijene naše pismenosti i upisala se u Ljetnu školu glagoljice koja se održavala u Vrbniku na otoku Krku. Početak je bio težak i nije mnogo obećavao. Prvo smo svladavali načine pisanja uglate glagoljice, što nam je kasnije olakšavalo učenje. Mogu reći da sam za tjedan dana mukotrpnog i upornog učenja svladala pisanje, a onda sam saznala da postoji pet vrsta glagoljskog pisma.



Najpoznatija su obla, uglata i trokutasta.

Vrhunac mog glagoljskog opismenjivanja bio je uspješno napisan diktat i pjesma na temu Vrbniče nad morem, a uspjeh učenja bio je okrunjen završnom diplomom.

Sve u svemu bio je naporno, ali poučno i zabavno jer smo uz učenje išli i na izlete pa vas pozivam da mi se na ljeto pridružite u učenju i upoznavanju glagoljice.

Paloma Pavan, 6.a



## ZAŠTO ČITATI ...

U današnje doba (pre)razvijene tehnologije i svakojakih tehnoloških čuda, od najnovijih LCD televizora i računala preko raznoraznih tableta pa sve do najskupljih pametnih telefona, čitanje ili, bolje rečeno, nečitanje postaje sve veći problem, osobito u mladima.

Sve više mladih, ali i djece, gotovo sve svoje vrijeme provodi na društvenim mrežama „hraneći“ se *lajkovima* i bjesomučno se trudeći prijeći što više *levela* na nekoj igrici u što kraćem roku. Takva djeca, a pogotovo mladi, s vremenom postaju teški ovisnici koji bez treptaja sjede pred računalom i po nekoliko sati, a u isto im se vrijeme ocjene u školi srozavaju s petica i četvorka na jedva nekakve jadne dvojke. I dok roditelji muku muče sa svojim đacima, zabranjujući im sve moguće, uključujući i računala, samo kako bi ih nagovorili da sjednu za knjigu i poprave ocjene, nijedan roditelj se ne bi sjetio reći svome djetetu da uzme knjigu i čita. Zaključak je da uzrok loših ocjena nije samo neučenje nego i nečitanje. Znanstveno je dokazano da osobe koje čitaju barem deset minuta dnevno imaju bolju koncentraciju, veću mogućnost zapažanja, rasuđivanja i zaključivanja te općenito bolje i uspješnije pamćenje, što im pomaže u boljem i temeljitijem obavljanju zadaća u školi i na poslu, ali ima i vrlo veliku ulogu u uspješnom učenju. Ali ljudi koji čitaju nisu samo oštromniji i pametniji. Oni imaju i vrlo razvijenu maštu te iznimno bogat rječnik, što je dodatan dokaz da

su knjige naši prijatelji i da nam mogu donijeti samo dobro.

No koji su zapravo glavni uzroci nečitanja? Mnogi se slažu da nam naviku čitanja (ili nečitanja) usađuju roditelji još u djetinjstvu. Mnogi roditelji svojoj djeci čitaju knjige i slikovnice dok su malena, ali kako djeca odrastaju, roditelji sve manje vode brigu o tome čitaju li štogod njihovi potomci. Ima i odgovornih roditelja koji svojoj djeci kupuju ili posuđuju knjige, pogotovo u predškolsko doba jer, listajući slikovnice, djeca vrlo brzo mogu naučiti čitati i pisati te tako razvijaju i brojne motoričke sposobnosti. Osim pogrešnih navika koje steknemo u djetinjstvu, glavni su uzroci nečitanja u tinejdžersko doba ili u kasnijim životnim razdobljima lijenost i nezainteresiranost. Većina mladih misli da su knjige samo hrpe prašnih i nezanimljivih stranica koje im samo zadaju muke ili da je to nešto rezervirano za „starce i štrebere“ pa stoga čitaju jedino obaveznu lektiru, makar i to rijetko. Problem je što su tinejdžeri po svojoj prirodi lijeni i općenito nezainteresirani za sve što im kažu ili preporuče stariji, no taj bi se problem mogao riješiti tako da učenici koji vole čitati preporuče nešto svojim prijateljima jer bi ih oni kao svoje prijatelje vjerojatno i poslušali. Za druge razloge nečitanja upitali smo školsku knjižničarku. Ona navodi sljedeći odgovor: „Problem je u tome što mladi kažu da ne vole debele knjige ili da se boje osoblja u knjižnici, ali zapravo u oba slučaja oni sami stvaraju predrasude. Ne morate posuđivati debele knjige, vi tu izabirete knjige koje se vama sviđaju, nitko vas ne prisiljava ni na što, ali s vremenom ćete uvidjeti da su knjige koje posu-

đujete sve deblje jer želite što duže uživati u zabavi koju vam donose. Zato se ne trebate bojati ako želite posuditi knjigu s većim brojem stranica! Isto vrijedi za knjižnično osoblje. Samo zato što je knjižničarka starija i ima naočale, ne znači da je zločesta i da će se ljutiti ako ju netko upita za pomoć. Naprotiv, ona zapravo i jest tu da pomogne.“ Malom anketom koju smo proveli među učenicima 8.d razrednog odjela OŠ „Grabrik“ utvrdili smo povezanost između čitanja i općeg uspjeha. Učenicima su postavljena pitanja o tome koliko čitaju, kakve knjige vole te koliki im je bio prosjek ocjena na kraju sedmog razreda. Bio je ispitan jednak broj djevojčica i dječaka. Došlo se do zanimljivog podatka da gotovo sve djevojčice uz lektiru svaki mjesec čitaju još i dvije do tri knjige po vlastitom izboru, dok samo 25% dječaka čita dodatno, i to samo po jednu knjigu mjesečno. Također je utvrđeno da djevojčice više vole knjige s ljubavnom tematikom, iako i tu ima iznimaka, a dječaci preferiraju krimice i trilere. Kada smo ih upitali vole li više knjige u nastavcima ili pojedinačne naslove, podijelili su se točno napola, i to ne prema spolu, što znači da 50% učenika voli knjige u nastavcima, a 50% pojedinačne naslove. Na kraju ankete uočena je velika povezanost između broja dodatno pročitanih knjiga i općeg uspjeha đaka i bogatstva njihovog rječnika. Učenici koji su čitali samo obaveznu lektiru na kraju sedmoga razreda imali su srednju ocjenu 3.80. Nadalje, učenici koji su mjesečno čitali i jednu knjigu po svom izboru imali su srednju ocjenu 4.00. Učenica koja mjesečno čita dvije do tri dodatne knjige imala je prosjek

## Rad u skupinama - korist ili ...

ocjena 4.23, dok je učenica koja čita najviše u razrednom odjelu (i do 20 dodatnih naslova) imala prosjek 5.00. Dakle, anketa vrlo jasno pokazuje da između čitanja i i općeg uspjeha učenika postoji velika povezanost. Učenike smo još upitali kakvim smatraju svoj rječnik te smo im zadali jednu arhaičnu riječ – riječ *ćutjeti* - da provjerimo znaju li njezino značenje. Evo nekih odgovora.

I. V. (14), djevojčica: „Svoj rječnik ne smatram ni bogatim ni siromašnim. Negdje sam u sredini. Naučila sam mnogo novih riječi čitajući.“

I. B. (14), dječak: „Svoj rječnik smatram osrednjim. Ne čitam puno i ne koristim neke komplikirane riječi.“

M. C. (14), djevojčica: „Ne. Ne znam što znači riječ *ćutjeti*.“

S. Š. (14), dječak: „Ne znam značenje te riječi. Znači li to možda *šutjeti*?“

Iznenaduje da 88% učenika ne zna što znači riječ *ćutjeti* iako je ta riječ više puta spominjana te im je njezino značenje uvijek objašnjeno, što samo pokazuje činjenicu da mnogi učenici na nastavi nisu dovoljno koncentrirani, ali to je već neki drugi problem...

Dakle, nameće se zaključak da je problem nečitanja izrazito velik. Djeca i mladi ne žele čitati jer misle da je to glupo i nepotrebno, no čitanje im itekako može pomoći u učenju, ali ih i zabaviti. Problem bi se mogao riješiti kad bi se škole i knjižnice udružile te zajedno djeci i mladima približile čitanje. Sve u svemu: čitajte jer tako učite, ali se u isto vrijeme i zabavljate!

Ana Katić, 8.d

Jedan od kreativnijih načina rada koji se u školi može provoditi jest rad u skupinama. Takvim načinom rada dobivaju se kvalitetniji rezultati i smanjuje se izoliranje tiših i povučениh učenika te dovodi do boljih odnosa i razmjene mišljenja među kolegama. Ali, u većini slučajeva (najčešće u višim razredima osnovne škole) dolazi do zlouporabe skupinskog rada, što rezultira loše obavljenim zadatkom, pa učitelji nerijetko odustaju od načina i organizacije rada koji bi učenicima inače koristili u budućnosti. Već nakon jednog neuspjelog pokušaja rada u skupinama učitelji ga odbacuju i tom odlukom uskraćuju učenicima vrijedno iskustvo koje bi im svakako dobro došlo u daljnjem školovanju, ali i budućem poslovnom okruženju. Stoga se javlja pitanje: ima li uopće dovoljno koristi od skupinskoga rada i kako postići to da se učenici u potpunosti predaju postavljenom zadatku? Mišljenje Sonje Randelj, učiteljice biologije i kemije koja često provodi rad u skupinama, otkriva pozitivne strane, ali i nedostatke takvog načina rada: „Tijekom rada u skupinama razvija se međusobna tolerancija, druženje i kreativnost učenika, ali rezultat uvijek ovisi o sastavu, tj. disciplini razrednog odjela.“ Manjak discipline kod učenika jedna je od glavnih prepreka u skupinskom radu. Za nju su prvenstveno krivi učenici, ali i roditelji i učitelji koji bi učenicima trebali biti oslonac u svim etapama rada. Disciplina učenika može se postići promišljenim i pravednim načinom rada učitelja,

koji će kod većine učenika izazvati poštovanje te oni neće htjeti iznevjeriti dotičnu osobu ispadima i lošim ponašanjem.

Možda je i jedan od većih problema nedovoljna osposobljenost učitelja. Učitelj koji se služi ovakvim načinom rada trebao bi znati održati red u razredu, a opet biti pun razumijevanja. Za to je potreban poseban dio čovjekova bića koji u isto vrijeme sadrži i obazrivost i stegu. Naravno, uvijek je važno oblikovati i međusobno ravnopravne grupe, što od učitelja traži i dobro poznavanje učenika s kojima radi.

Važan je i odnos učenika prema radu u skupinama. Osvrti zrelih učenika uglavnom su pozitivni jer i sami shvaćaju važnost tolerancije, prihvatanja različitog mišljenja i pripreme za svijet u kojem će često surađivati s različitim ljudima, kojim god se poslom bavili. Ovo su neka od njihovih razmišljanja:

„Mislim da je rad u skupinama vrlo koristan ako se pravilno odrađuje. Kao učenica koja već ima dosta iskustva u različitim načinima rada mogu reći da je rad u skupinama jedan od najučinkovitijih kad se poslovi među kolegama jednako rasporede. Najbolje mu je obilježje ipak to što se u skupinama može na zabavan način s prijateljima naučiti nešto novo.“ (Maja Blažević, učenica 1. razreda srednje škole)

„U skupinskom se radu razmjenjuju različita mišljenja i dolazi do zajedničkog cilja. Razvija se tolerancija i zajedništvo, a ponekad može dovesti i do sukoba mišljenja. U našoj se školi provodi na pojedinim satovima i ja ga svakako podržavam.“ (Doris Brajković, učenica 2. razreda srednje škole)

Franka Amančić, 8.d



Reportaža

## ŠTO JUŽNIJE, TO VESELIJE!

*Južna Dalmacija odredište je ovogodišnje ekskurzije učenika 8.a i 8.b razreda na koju su krenuli krajem kolovoza 2013. Pratite su ih razrednice Nada Škrčić i Tea Borković te profesor tjelesne kulture Slaven Kampić.*

Čitavu godinu smo iščekivali, zamišljali i planirali naš zajednički put, a potom i dočekali petak 30. kolovoza te rano ujutro krenuli put južne Dalmacije. U autobusu smo vrijeme vožnje kratili razmjenjujući doživljaje tijekom praznika pa je put do Splita brzo protekao.

U Splitu smo dočekali vodiča koji nam je pokazao Dioklecijanovu palaču. Obišli smo njene zidine i podrume, a potom se slikali kod kipa Grgura Ninskog. Slobodno vrijeme iskoristili smo za šetnju rivom, kupovinu ili osvježenje sokom, a onda smo krenuli prema Makarskoj. Tamo smo i ručali. Pomalo izmoreni od puta i hodanja priželjkivali smo dolazak do krajnjeg odredišta - Orebića, malog gradića na poluotoku Pelješcu. Ovo slikovito mjesto iznjedrilo je brojne pomorske kapetane pa je upravo po tome poznato. Smjestili smo se

u hotelu „Villa Antonio“ koji nas je oduševio, a oduševila nas je i večera i noćno kupanje u hotelskom bazenu. Zabava je potrajala i u sobama, ali ne predugo, jer nas je put izmorio i umor svladao.

Sutra smo brodom krenuli prema Korčuli koja se lijepo nazire iz Orebića. Obišli smo Vijećnicu, Gradska vrata, Trg sv. Mihovila, kuću Marka Pola i katedralu. Na ručak se vraćamo u našu Villu i ponovo se kupamo u bazenu uz koji smo provodili najviše slobodnog vremena. Popodne smo iskoristili za obilazak Orebića, koji je ime dobio u 16. stoljeću po velikaškoj obitelji Orebić koja se doselila iz okolice Bakra, a njeni članovi bili su poznati pomorski kapetani.

Povratak u hotel bio je naročito zabavan, jer smo se u autobusu počeli zagrijavati za večernji izlazak plešući na odličnu glazbu koju nam je puštao naš vozač Ivo. Večer smo proveli u disco klubu ili kraj bazena, a onda još malo druženja u sobama. Skrivali smo se od razrednica i odlično se zabavljali.

Jutro je svanulo prebrzo, ali smo se veselili susretu s Dubrovnikom koji su mnogi od nas vidjeli prvi put.

Prošetali smo zidinama i Stradunom, uvjerali se zašto većina misli da je to najljepši grad na svijetu i doživjeli vrevu i žamor mnogobrojnih

turista koji su se poput nas oduševljavali ljepotom ove iznimne arhitekture. Ručali smo u restoranu Komarda iz kojeg smo uživali u pogledu na more i zidine.

Nakon kupanja u Trstenu zaustavili smo se u Stonu, srednjovjekovnom gradiću s najdužim kamenim zidom u Europi, a dojmile su nas se i njegove male ulice.

Zadnju noć u hotelu učinili smo posebnom. Smijeh i zabava, a rezultat – nezaboravne fotografije. A ujutro više nije bilo traga smijehu; preplavila nas je tuga jer je osvanuo posljednji dan putovanja. Spakirali smo stvari i oprostili se od naših ljubaznih domaćina pa krenuli put doline rijeke Neretve. U autobusu smo pokušali nadoknaditi neprospavane noći, ali su se neki probudili „ukrašeni“ brkovima i bradama i više nismo imali hrabrosti zaspati.

Na kraju smo posjetili Arheološki muzej „Narona“ u mjestu Vid u kojem smo vidjeli mramorne rimske kipove i zanimljivu zbirku arheološkog materijala: novca, naušnica, stakla...

Posebno dojmljiva bila je vožnja čamcima po rječici Norin koja se ulijeva u Neretvu i njena raskošna flora koju čini gusto granje i lopoči. Ručali smo u prekrasnom ambijentu restorana Lopoč i krenuli prema Karlovcu. Putem smo ponovo pjevali i plesali, a kako se bližio kraj puta, nekima su potekle i suze. Slike i sjećanja s ovog nezaboravnog putovanja zauvijek ćemo pamtit.

Matea Brajdić, 8.b



# TAJNI DNEVNIK FRANKE AMANČIĆ

## (ULOMCI) ZAVRŠNA EKSKURZIJA UČENIKA 8.C I 8.D RAZREDNOG ODJELA

### 1. DAN (14. rujna 2013., subota)

6:43 – Filip Š. pao skupa s koferom.

6:45 – Filip Š. pao drugi put skupa s koferom. Bego žali kofer.

7:02 – Krećemo! ☺

7:33 – Autobus prolazi kraj prikolice s konjem. Silvio viče: „Ademe, vrati se!“

10:26 – Dok se penjemo na kninsku tvrđavu, gđa Dijana, naša vodičica, priča o kralju Zvonimiru i Kninu. JAKO ZANIMLJIVO, ali malo je učenika sluša.

11:01 – Ne znamo koja rijeka teče pod kninskom tvrđavom. Anonimni komentar: „Ako Katička ne zna, onda ni Wikipedia ne pomaže!“

11:23 – Profesorica Begedin traži poduku iz šminkanja od Monije B.

11:55 – Prolazimo pored kninskog grafitu na nedavno obojanom zidu: „Đaba si krečija!“

14:05 – Došli smo u Split. Slušamo priču o postanku Splita i Dioklecijanovoj palači. Split je dobio ime po nekom cvijetu, a palača je izgrađena za samo deset godina.

14:17 – Vidimo Rimljane i slikamo se s njima. Uvidamo da je bacanje vrela ulja na neprijatelje vrlo efikasno.

15:05 – Bego nije našao SEX SHOP iako mu je profesor Kampić dao jasne upute.

15:10 – U 15:30 moramo biti na promeni, a prema Melaninim proračunima to znači da moramo čekati još 35 minuta.

17:55 – Stojimo s koferima pred hotelom u Makarskoj. Ana se čudi što su na tabli pred hotelom dvije zvjezdice jer je mislila da hotel ima tri zvjezdice. Begotov (književnim hrvatskim) komentar: „Ma to je jedna zvjezdica otpala!“

20:00 – Na večeri svi pjevamo Sretan rođendan Ivanu Manojloviću i dajemo mu poklon – AC DC šalicu koju smo mu potajno kupili u Splitu.

21:00 – Večernji izlazak. Skoro sve cure obukle su haljine. (Neke i vrlo kratke!) Jer još trava nije nikla tamo gdje je stala moja štikla!

11:30 – Buka u hotelu. Neke cure su se morale vratiti u grad jer su na kamenu ostavile torbicu s mobitelima i fotoaparatom.



### 3. DAN (16. rujna 2013., ponedjeljak)

4:05 – Marta mi je uzela sav pokrivač i ne pušta ga.

4:10 – 7:15 – Spavamo.

8:45 – Plovimo brodom na Hvar i Brač. Dok se udaljavamo od kopna, promatram veličanstvene oblake koji nas okružuju.

9:15 – Kartamo Crnoga Petra s učenicima OŠ „Dragojle Jarnević“.

10:15 – Na Hvaru smo. Razgledavamo i jedemo sladoled. Ovdje je vrijeme savršeno. Ipak je Hvar najsunčaniji jadranski otok!

11:30 – Opet smo na brodu. Svi se deru, a neke cure zaljubljenog gledaju dečke iz Dragojle. Pitam se jesu li naši dečki ljubomorni.

14:00 – Ručamo ribu i piletinu, ali na kraju većina ručka završi u kljunovima galebova koje su svi hranili.

14:30 – Iskravamo se u Bolu na Braču. Pravac Zlatni rat! Pogled je prekrasan!

19:01 – Špageti bolonjez za večeru. Neki se žale zbog nedostatka soli. Posljednja večera!

### 2. DAN (15. rujna 2013., nedjelja)

1:00 – 3:00 – Cenzura!

10:00 – 14:00 – Izlet brodom na Naretvi. Manojloviću je u rijeku pao sat. Kad smo došli na otočić, T. V. je M. K. donio prekrasan buket lopoča koji je ubrao dok smo se vozili rijekom. Znači, bio je spreman riskirati i novčanu kaznu jer je lopoč zaštićena vrsta. Ona ga je „blago“ odbila. Nakon ručka otišli smo na brod i ljuljali se. Pjevali smo svjetski poznatu Miljacku i njezine varijacije. Izlet je bio prekrasan; koliko zbog rijeke, toliko i zbog stabala mandarina.

15:00 – Došli smo na plažu. Sunce nam udara o glavu, a voda osvježava.

15:20 – Igramo picigin i jašemo po plutačama u moru.

19:15 – Konobari pjevaju i na gostima isprobavaju klasičnu varku: pretvaraju se da je daljinski upravljač mobitel. Marta i Dorian se javljaju (na mobite!), a konobari umiru od smijeha.

21:35 – Sprijateljili smo se s čovjekom koji svira harmoniku ispred dućana

22:33 – Odlazimo u disko (podrum hotela) gdje se puštaju samo jako, jako glasne cajke.



### 4. DAN (17. rujna 2013., utorak)

2:21 – Umorni smo, ali Mlinac pod utjecajem energetskog pića trči po hodniku. Netko iz susjedne sobe kaže mu da prošiša pa napokon možemo spavati.

12:07 – Razgledavamo Etnoland Dalmati i saznajemo kako su u prošlosti ljudi vrlo teško i skromno živjeli. Šegi je dobio zvonce da nas (telad!) vodi pravim putem, a Adem se uživio u ulogu momka koji traži ženu. Silvio je obukao težak kaput, a Move je na trenutak postao gazda u kući. Zaključak: naša vodičica je sigurno rođakinja Sigmunda Freuda jer nas je tako dobro procijenila.

13:36 – Netom prije odlaska upisujem poruku u stvarno veliku knjigu dojmova. Adem napisao: „Bio sam Zumbul-aga!“

16:06 – Na slapovima Krke smo. Prvo vožnja brodom, a onda slobodno vrijeme za šetnju. Bego ga je iskoristio kako bi fotografirao prirodne ljepote – strankinju u bikiniju! Ipak, oprašta mu se jer je uhvatio i dio slapa.

18:13 – U autobusu je nastala galama. Tražimo od vozača da pusti glazbu.

20:41 – Potpuni kaos! Svi, pa čak i profesori, plešu i pjevaju na sav glas. Šteta što vrijeme tako brzo prolazi...

21:45 – Rastanak. Tako je završila ekskurzija koju ću zauvijek pamti i pomno čuvati u svome srcu.



## ENO TREE PLANTING DAY

Eno tree planting Day projekt je koji je osmislio Finac Mika Vanhanen. Njegova je zamisao, koja se provodi od 2004. godine, da se sve zemlje širom svijeta uključe u sadnju stabala u isto vrijeme. Na taj način do 2017. godine bilo bi posađeno 100 milijuna stabala.

Zašto se stabla sade? Zato što su, najkraće rečeno, izvor života.

Eno tree Day svake godine obilježava se oko 21. rujna na Svjetski dan mira. Budući da je ove godine taj dan subota, stabla se sade u petak, 20. rujna.



Prvo stablo zasađeno je rano jutros negdje daleko u Indoneziji, a zatim svaki sat sve bliže i bliže Hrvatskoj.

Naša škola se, također, godinama uključuje u ovu akciju, sadeći stabla u okolišu škole.

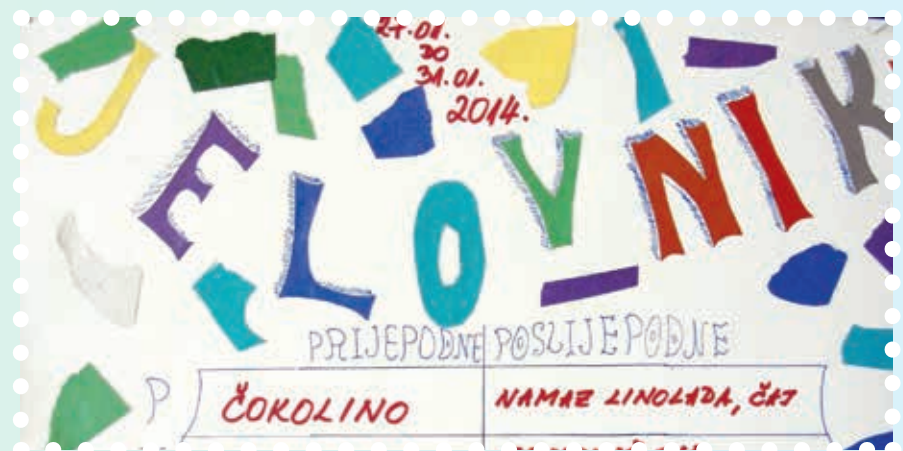
Ove godine su učenici 8.a, 5.a i b razreda posadili bukvu točno nasuprot ulazu u školu nadajući se da će nas ona podsjećati na važnost svakog posađenog stabla.

Antonela Zvonković, 7.a

## Zdrava prehrana u školskim jelovnicima

Svi znamo koliko je zdrava prehrana važna za rast i zdravlje djece u školskoj dobi. No, hrane li se zdravo naši školari?! Istraživanja su pokazala da to baš i nije tako pa se projektom Ministarstva zdravstva i Ministarstva obrazovanja ovaj trend nastoji promijeniti.

S tim ciljem u četvrtak, 25. siječnja 2013. u OŠ Grabrik organizirala se prezentacija i degustacija zdrave hrane koju je vodila nutricionistica Davorka Gajari, a realizirali Podravkinci kuhari.



Na prezentaciji se najprije predstavila organizatorica cijelog događaja, naša ravnateljica Željka Škot koja je naglasila kako djeci moramo usaditi zdrave navike, a potom su sportaši Miranda Tatari, Mario Možnik i Mateja Kunović istaknuli zašto je zdrava prehrana važna. Također smo bili iznenađeni informacijama koje smo dobili tijekom prezentacije: 76% djece ne jede povrće, 66% ne jede voće, 36% jede prekomjerne količine slatkiša što je uzrokovalo da je sve više djece u Hrvatskoj pretilo.

Cilj je uvesti novi nutricionistički jelovnik u škole, s novim namirnicama i gdje se jelo neće mjesечно ponavljati. Tako bi se na jelovniku 2-3 puta tjedno jelo voće, a količina povrća bi bila povećana. Nakon prezentacije jedva smo čekali degustaciju jer su nas jela mamila finim mirisima. Sve je bilo jako ukusno što mogu potvrditi svi koji su kušali, a što je još važnije – jako je zdravo.

Andrea Ćusa Vuksan, 7.bd



## RAZMIŠLJAJMO ZELENO

### Razglednica

Boravljenje u prirodi važno je za zdravlje čovjeka, tako kažu.

Ljubitelj sam šetnji i izleta, posebno onih uz more ili uz zelenooku Koranu. Karlovac je simpatičan gradić prepun parkova i zelenomodrih riječnih oaza, no ne smijemo zanemariti sive zone asfalta

Koje ponekad boravak u gradu čine sumornim. Dakle, odlučio sam prošetati. Krenuo sam od koranskog mosta preko atletske staze do srušenog hotela Korana te do novog drvenog mosta I, naravno, do starog drvenog mosta preko smaragdne ljepotice.

Primijetio sam neke ljude na atletskoj stazi, trčali su, a njih nekolicina razgibavalo se na spravama. Pomislio sam: ljudi se bave zdravim životom ili su pak odlučili poraditi na svom tijelu jer se približava ljeto. Sliku idiličnog krajolika pokvarila je pojava čovjeka koji je kopao po ruševinama hotela tra-

žeći staro željezo. Valjda će nešto pronaći, pomislio sam. Sigurno su mu potrebni novci za namirnice -bliži se vrijeme ručka. Stvarna životna priča. Stariji obično kažu: „Bit će bolje.“

Krenuo sam dalje. Obala Korane mamila me svojom ljepotom. Uz sam rub plivala su dva zaljubljena labuda bijela poput snijega. Bacio sam im hrane, ali u svojoj zaljubljenosti nisu primijetili komadiće kruha kako plivaju po čistoj i bistroj vodi. Nije ni čudo, pomislio sam, ta proljeće je. Podalje, preko drvenog mostića upravo je prelazila pačja obitelj, tata patak na čelu kolone. Patkov vrat ljeskao se na suncu u nizu zelenih nijansi.

Još nekoliko koraka i eto me na starom drvenom mostu. Pogled u dubinu rijeke zgrozio me. Stare boce, olupine štednjaka i hladnjaka, dijelovi automobila-otužna i jadna slika.

Kakvi su to ljudi? Zašto to čine? Nagrđuju dušu naše zelenooke ljepotice. Uživanje u šetnji pokvarila mi je stara olupina automobila koja je zjurado „mahala“ iz riječne dubine. Pogledom sam zagrio krajolik. Korana se poigravala svojim valićima. Poželio sam da neki dobri ljudi očiste korito naše ljepotice.

Marko Čižić, 6.d

## HUMANITARNE AKCIJE U NAŠOJ ŠKOLI



Tijekom prvog polugodišta organizirane su brojne akcije koje su imale humanitarni karakter, odnosno čiji je cilj bio prikupljanje sredstava i pomoć socijalno ugroženim učenicima naše škole.

Prva akcija vezana je uz Dan jabuka u mjesecu listopadu. Organizirale su je učiteljice razredne nastave i učenici koji su donijeli i prodavali kolače od jabuka.

Potom je uslijedio Mjesec hrvatske knjige. U suradnji s našom knjižničarkom Jovitom Paprešerovski Legat učenici su donirali svoje slikovnice koje su se prodavale po simboličnoj cijeni.

U prosincu, mjesecu darivanja, organizirali smo prodaju igračaka, a i naša božićna priredba bila je mjesto prikupljanja novčanih sredstava.

Svim akcijama odazvao se velik broj učenika pa je i prikupljen znatan novčani iznos koji će biti utrošen na najbolji mogući način.

Antonela Zvonković, 7.b





## U ZDRAVOM TIJELU ZDRAV DUH

U svijetu mladih pojavio se jedan opasan problem - pretilnost. No kada pomislimo da smo debeli, moramo o tome dobro promisliti jer tim razmišljanjem ulazimo u opasnu zonu dviju najtežih bolesti poremećaja prehrane: anoreksiju i bulimiju.

Nezadovoljstvo vlastitim fizičkim izgledom i postizanjem ideala ljepote počinju ove dvije bolesti. Nakon provedene dije-

te najčešće slijedi poremećaj hranjenja koji dovodi do kroničnog samoinicijativnog prejedanja ili izgladnjivanja.

Anoreksija je psihička bolest koja uzrokuje gubitak težine, a uzrok je strah od debljanja. Javlja se najčešće kod mladih djevojaka, ali u novije doba i kod mladića. Započinje manjom dijetom koja se nakon smanjenja željenih kilograma nastavlja. Anoreksične osobe imaju skriven odnos prema svome tijelu - u ogledalu se uvijek vide predebelima. U svijetu mode anoreksija je trend koji se sve više ponavlja s negativnim posljedicama.

Bulimija je bolest prejedanja. Obično se pojavljuje u dvije faze. Bulimična osoba se prejede te

zbog konzumiranja velike količine hrane osjeća grižnju savjesti. Namjerno izaziva povraćanje i na taj se način rješava kalorija. Takve osobe nemaju osjećaj sitosti ili pak osjećaj gladi, zakinite su za prehrane navike. To vrlo opasna bolest. Od nje u Hrvatskoj boluje negdje oko 92 000 ljudi. Bulimija ima emotivne i tjelesne karakteristike - pojačan strah od debljanja, tajno konzumiranje hrane, čest osjećaj gladi te nedostatak kontrole u blizini hrane.

Pravilna i zdrava prehrana je važan čimbenik u čovjekovu životu. Umjereno i zdravo jesti trebao bi postati postulat zdravog i izabranog života.

Iva Jurišić, 7.d

## Sport



Nestlé  
VrtimZdraviFilm

OŠ Grabrik jedna je od 43 škole u Hrvatskoj koje su se uključile u projekt *Vrtim zdravi film*.

Projekt se ostvaruje uz potporu Hrvatskog školskog sportskog saveza, a cilj mu je edukacija uče-

nika sedmih razreda o zdravim prehranbenim navikama i važnosti bavljenja tjelesnom aktivnošću u svakodnevnom životu. Sadržaj projekta osmislio je tim



vodećih hrvatskih nutricionista i kineziologa.

Nizom predavanja i radionice koje je u našoj školi održala Kristina Renko, prof. tjelesne i zdravstvene kulture, obuhvaćena su sva četiri modula projekta: *'Osnovne postavke pravilne prehrane'*, *'Planiranje prehrane'*, *'Moje tijelo i hrana'* i modul nazvan *'Kako poboljšati prehranbene navike'*, koji sadrži praktične primjene stečenih znanja.

Ora Antea Grgić, 7.d



Osnovna škola Grabrik raspisala je u studenom 2013. godine likovni natječaj «Poštujem i volim sebe, poštujem druge» za učenike naše škole. Najbolji rad bit će tiskan na naslovnicu drugog izdanja istoimenog priručnika u sklopu Preventivnog programa borbe protiv ovisnosti grada Karlovca. Uz mnoštvo pristiglih radova bilo je teško odabrati najbolji rad.

Likovni rad učenice, 7.c razrednog odjela, Petre Vuljanić izabran je za naslovnicu priručnika. Drugo mjesto zauzela je Kala Majetić, učenica 4.b razrednog odjela, a treće mjesto učenica 4.a razrednog odjela Nika Radović

Ravnateljica je učenicima uz čestitku uručila i simbolične nagrade.

Ora Ante Grgić, 7.d



Događanja u školi...

## LINO VIŠEBOJAC

**Sportsko natjecanje Lino višebojac pokrenuto je na inicijativu legendarnog kapetana „Vatrenih“ Zvonimira Bobana. Svake školske godine održava se 24 natjecanja u osnovnim školama diljem Lijepe Naše te jedno finalno na kojemu se okupljaju svi pobjednici školskih natjecanja. Pokrovitelj ovog natjecanja je Prehrambena tvrtka „Podravka“.**

Dok smo još uvijek sređivali dojmove sa zimskih praznika i polako se navikavali na ustaljeni raspored školskih obaveza – stigla su nova uzbuđenja.

Četvrtak, 24. siječnja 2013. sva-



kako je bio drugačiji dan u OŠ Grabrik, a za to je bio zaslužan Lino višebojac.

Sportska je to manifestacija pod pokroviteljstvom velike prehrambene tvrtke *Podravka*. Svi znamo da je Lino *Podravkina* maskota pa je tako čitavo natjecanje i dobilo ime. U njemu su sudjelovali predstavnici učenika svih razreda škole, a natjecali su se u različitim disciplinama kao što su: rukomet, košarka, nogomet, skok u dalj, povlačenje užeta, trčanje «štafete», trčanje u vrećama...

Natjecanje je bilo vrlo dinamično, protkano pjesmom i zabavom, a za cjelokupnu atmosferu susreta bio je zaslužan simpatični voditelj Robi kojem je u vođenju programa pomagao ogromni medo Lino, nama posebno drag.

Višebojac je započeo točno u podne, a otvorio ga je pročelnik Upravnog odjela za prosvjetu, kulturu i šport Karlovačke županije Željko Šančić zajedno sa sportašima – gostima Višebojca: Mirandom Tatari, rukometašicom, Mariom Možnikom, gimnastičarom i Mateom Kunović, višestrukom prvakinja u taekwondou. Nakon toga uslijedio je zabavni program u kojem su sudjelovali učenici naše škole. Ovaj uvodni dio natjecanja zaključila je Katarina Kotić, učenica 8. a pročitavši svoju

pjesmu s naslovom «Svijet po mom».

A onda je uslijedilo natjecanje... Dvorana je bila ispunjena navijačima svih razreda škole koji su za svoje predstavnike navijali ne štedeći glasova. Publika je prštala različitim bojama, natpisima, a mnogi su se potrudili donijeti i bubnjeve kako bi dominirali u bodrenju svojih suučenika. Obilazeći navijače, predstavnice *Podravke* odlučile su da je najvatreniji navijački razred bio 7.a pa su učenici bili nagrađeni slatkim poklonom. Vrijeme je brzo odmicalo i uslijedilo je proglašenje rezultata, ali dva su učenika imala isti broj bodova: Thomas Valentić iz 7.a i Renato Milovac iz bivšeg 8.a. Uzbuđenje je bilo na vrhuncu. U razigravanju Thomas je za nijansu bio bolji (Renato je vrlo *tolerantno* propuštao loptu u svoj gol) što je posebno oduševilo prisutne jer je fizički puno manji. U djevojačkoj konkurenciji pobjeđuje Mia Maria Teskera iz bivše generacije 8.b razreda.

Nešto prije 14 sati napustili smo školsku dvoranu promuklih glasova, umornih nogu, znojnih lica, ali ispunjeni doživljajem jednog burnog događaja koji je na trenutak okupio učenike svih generacija naše škole.

Vedrana Benić, 7.b

## POZNATI SPORTAŠI - GOSTI LINO VIŠEBOJCA

OŠ Grabrik nije samo ugostila predstavnike organizacijskog tima Lino višebojca, već i poznate hrvatske sportaše koji su Višebojac otvorili i pomagali u provođenju sportskog natjecanja. To su rukometašica Miranda Tatari, gimnastičar Marijo Možnik i taekwondo sportašica Matea Kunović. Na trenutak smo postali njihovi sugovornici u zanimljivom razgovoru. Evo što smo saznali.

Miranda Tatari se rukometom odlučila baviti još u 2. razredu osnovne škole. Kada netko živi u Koprivnici, onda je rukomet kao sport logičan izbor. Emotivno je vezana uz Rukometni klub Podravka, a uzor joj je rukometašica Snježana Pekika. Najveći reprezentativni uspjeh joj je plasman na OI u Londonu, a klupski višestruko osvajanje

hrvatskog kupa i lige. Mladim rukometašima bi preporučila da budu nepokolebljivi i da ustraju u svom cilju.

Marijo Možnik poznati je hrvatski gimnastičar koji samo reda svoje uspjehe pa ga mnogi u budućnosti vide u samom vrhu svjetskih gimnastičara. Karijeru je započeo već sa šest godina. Naime, bio je „nestašno“ dijete pa su ga roditelji upisali na gimnastiku kako bi tamo trošio višak svoje energije. Od tada trenira 3-4 sata dnevno. Do sada je zadovoljan svojim uspjesima, a osobito nastupom 2007. godine kada je izveo novi gimnastički element na preči koji je bio nazvan po njemu. Na turnirima Svjetskog kupa više od 20 puta kvalificirao se u finale i osvojio 13 medalja (3 zlatne, 3 srebrne, 7 brončanih), a 2010. završio kao ukupni pobjednik Svjetskog kupa na preči.



Matea Kunović, taekwondo prvakinja i bivša učenica naše škole. U taekwondo-u je postigla izuzetan uspjeh osvojivši treće mjesto na Juniorskom svjetskom prvenstvu. Matea smatra da za treniranje ovog sporta nikad nije kasno početi, a za uspjeh je potreban talent, rad i srčan pristup. Iako trenira šest puta tjedno, prolazi s vrlo dobrim uspjehom u Općoj gimnaziji Karlovac koju pohađa. Na sreću, sve testove i ispitivanja obavlja u dogovoru s profesorima koji joj pružaju punu podršku u treniranju.

Ivona Bogović i  
Vedrana Benić, 7. b

### Kraljica sportova

## MOJ UZOR - USAIN BOLT

*Povijest atletike je povijest sporta.*

Atletika je jedan od najstarijih sportova. Potječe iz stare Grčke još od vremena Olimpijskih igara. Ona je temeljna i najraširenija sportska grana i zbog toga je zovu kraljicom sportova. Atletske discipline dijele se na trkačke, bacačke, skakačke i višeboj.

Učenik naše škole Gordan Manojlović bavi se atletikom već sedam godina, naime 2008. godine počeo je trenirati trčanje. Rekao je da je oduvijek volio trčati. Upisao se u AK Karlovac. U početku nije mogao dugo i brzo trčati, ali godine treniranja i upornost donijeli su uspjeh. Okušao se u nekoliko atletskih disciplina, no najdraže su mu



skok u dalj i utka na 400 m. Najdraža natjecanja su mu ona u Zagrebu gdje je ostvario svoje najbolje rezultate. Uzor mu je Usain Bolt, divi se njegovim utrkama i njegovoj brzini.

Voli atletiku jer se njome stječe fizička snaga, izdržljivost, brzina i spretnost. Nada se da će jednog dana trčati poput Usaina Bolta.

Bruna Maleš, 7.d

## Sportska natjecanja

# Gradska sportska natjecanja osnovnih škola

Natjecanje u nogometu održavalo se tijekom listopada, a sudjelovalo je ukupno devet ekipa. Nogometaši OŠ Grabrik osvojili su četvrto mjesto. Rukometne ekipe nadmetale su se 5., 12. i 19. studenog, uz sudjelovanje sedam muških i dvije ženske ekipe. Predstavnici naše škole osvojili su 1. mjesta u obje kategorije i plasirali se na županijsko natjecanje. Početkom prosinca, točnije 10.12. 2012. natjecali su se odbojkaši. Od ukupno pet ženskih ekipa, predstavnice OŠ



Odbojkašice



Odbojkaši

Grabrik zauzele su 4. mjesto. U kategoriji muških ekipa, kojih je bilo ukupno sedam, naša je ekipa bila najbolja te se s osvojenim 1. mjestom plasirala na županijsko natjecanje. Čestitamo rukometašima, rukometašicama i odbojkašima na plasmanu i želimo im puno sreće u daljnjem natjecanju.

Bruna Maleš, 7.d

.....

## Iz povijesti sporta

# Košarka nije nastala slučajno

Otac moderne košarke je dr. James Naismith (1861.-1939.). Košarka nije nastala slučajno, kako neki tumače, tj. da je do ideje o košarci James Naismith došao onda kada je papir smotan u obliku loptice baca u košaru za voće. Naime, na koledžima su studenti ujesen igrali ragbi, a u proljeće su se bavili atletikom i bejzbolom. U zimskom razdoblju gubili su zanimanje za bavljenje sportom pa je trebalo pronaći neku igru koja bi održala njihov natjecateljski duh.

Naismith je imao dva neuspješna pokušaja prije pronalaska košarke. Prvo su igrali neke momčadske igre kojih se sjećao iz djetinjstva u Kanadi. Drugi je pokušaj

bio neka adaptacija ragbija u dvoranskim uvjetima. Zatim je došao na ideju da nova igra mora sadržavati elemente koji daju mogućnost igranja na svim terenima sa stalnom metom, da se igra loptom i da postoji ravnoteža između obrane i napada. Izabrao je veliku loptu, zato da je može svatko uhvatiti, tj. ovladati njome bez mnogo treninga. Odlučio je zabraniti nošenje lopte, a na pod dvorane postaviti dvije košare za voće, svaku u suprotnu stranu igrališta. Uvidio je da jedan igrač može ometati ulazak lopte u koš za voće ako su koševi smješteni na podu, zato ih je odlučio postaviti na ograde balkona na suprotnim stranama dvorane. Tako je nastala nova igra loptom, a pravila igre imala su samo četiri osnovna načela.

**Prvo načelo-** u igri se koristi lopta koja je okrugla, velika i lagana, a njome se može igrati samo rukama.

**Drugo-** zabranjeno je trčati noseći loptu u rukama.

**Treće načelo-** igra se odvija na

omeđenu igralištu, dvije momčadi igraju jedna protiv druge, ali se zabranjuje svaki osobni kontakt i nasrtanje na tijelo drugog igrača.

**Četvrto-** ograničen je broj igrača koji mogu biti u igri, s pravom na zamjenu.

Tako je košarka nastala kao rezultat logičkog razmišljanja, selekcioniranjem različitih čimbenika koji su je izdvojili od bilo koje do tada poznate sportske igre. U SAD-u košarka se brzo širila i postala vrlo popularnom. Prva utakmica odigrana je 1891. godine. U svakoj momčadi bilo je po devet igrača jer je razred s kojim je Naismith eksperimentirao imao osamnaest učenika.

Bilo je predloženo da se nova igra zove "naismithball", ali je dr. Naismith to odbio. Tada su tu igru prema košari u koju se lopta ubacivala nazvali "basketball". S vremenom je košarka dobivala nova pravila i na taj način postala planetarno popularnim sportom.

Karlo Vladić i Ivan Budinski, 7.d

# MODA U NAŠOJ ŠKOLI



**TAJICE S UZORKOM:**  
ove godine su jako moderne u našoj školi.



**ČIZME:**  
sa zakovicama ili šljokicama su najmodernije, i pri kupnji takvih sigurno nećete pogriješiti.



**MARAME:**  
ovaj modni dodatak je svake godine sve moderniji i zato ih koristite u svim uzorcima

## ZANIMLJIVI MODNI TRENDOVI

Modni detalji daju posebnu notu svakoj osobi. U našoj školi djevojčice i dječaci žele izgledati zanimljivo i moderno. O tim trendo-

vima progovorile su Matea Tomić i Claudia Strahinić. Djevojčice su oduvijek željele biti drukčije i u trendu. To su pokazale svojim interesom za modne detalje. Tajice s uzorkom bile su hit. Čizmice sa zakovicama ili šljokicama su najmodernije pa ih mlade djevojke rado nose. A marame

su modni dodatak koji je svake godine sve moderniji. Možete ih kupiti u svim uzorcima i tako upotpuniti svoj trendi izgled. Narukvice - pletene, plastične ili gumene uvijek su IN. Za cjelovit moderan izgled vrlo je važna frizura – s visokim repom ne možete pogriješiti, a kako biste imali valovitu kosu, prije spavanja napravite nekoliko pletenica. Uživajte u svojem novom izgledu.

Matea Tomić i  
Claudia Strahinić, 7.d



**NARUKVICE:**  
pletene, plastične ili gumene uvijek su IN!



**FRIZURE:**  
s visokim repom ne možete pogriješiti, a kako biste imali valovitu kosu, prije spavanja napravite par pletenica;



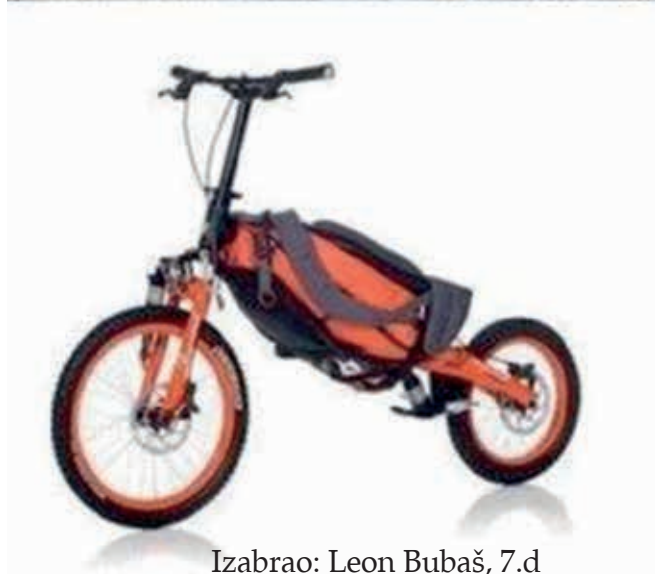
### PITANJA:

1. Koji su sportaši gostovali na Linovišebojcu u našoj školi?
2. Gdje je Nikola Tesla pohađao gimnaziju?

Pronađite odgovore u tekstu lista i dođite po nagradu u ravnateljčin ured.



MARIJA MIKŠIĆ, 4.D



Izabrao: Leon Bubaš, 7.d

